O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

ҚУВОНЧ ЎТКИНЧИ, МУСТАҚИЛЛИК АБАДИЙ!

Куч—адолатда

Адолат

Ўзбекистон «Адолат» СДПнинг ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий газетаси

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган • 1999 йил, 27 август, № 30 (223) • Жума кунлари чиқади • Сотувда эркин нархда

● Бизга берилган имконият юз йилда бир марта келиши мумкин. Асосий масала шундан иборатки, мустақилликни сақлаб қолишимиз, уни келажак авлодларга омон етказишимиз, қадрини тўғри тушунишимиз лозим.

Ислом КАРИМОВ.

● *Қутлов*

«АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА, ПАРТИЯ АЪЗОЛАРИГА, БАРЧА ХАЙРИХОҲЛАРИГА БАЙРАМ ТАБРИГИ

Азиз юртдошлар, ҳурматли партиядошлар! Яна тўрт кундан сўнг Мустақиллигимизнинг 8 йиллигини тантанали нишонлаймиз. Бу халқимизнинг энг суюкли, энг ардоқли байрами. Чунки бундан роппа-роса саккиз йил бурун ота-боболаримиз, авлод-аждодларимиз йиллаб орзу қилган улуғ неъматга муяссар бўлдик. Ўзбекистон ўз мустақиллигини қўлга киритди.

Бу мустақиллик айримлар айтганидек, ўз-ўзидан қўлга киритилгани йўқ. Бу шўролар инқилобига қарши курашганлар, унинг мустабид тузумига қарши турганлар, жон фидо қилганлар қони, жони самараси, қолаверса, ҳақиқий ватанпарварлар, элпарвар инсонларнинг саъй-ҳаракати натижасидир.

Ўз халқини, Ватанини севган ҳар бир инсон унинг равнақи, порлоқ келажаги учун бўлаётган курашдан ўзини четга тортиб туролмайди. Тўғри, ҳозир юртимизда буюк ўзгаришлар содир бўлаяпти. Нурли истиқбол, буюк келажак сари ҳаракат давом этмоқда.

Аммо ушбу жараённи тезлатиш, давлатимизнинг тезроқ буюк бўлиши, халқимиз дастурхонининг қисқа вақтда тўкин бўлиши ҳаммамизга, ҳар биримизга, қолаверса, сиёсий партияларнинг ҳам фаол фаолиятига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Ана шу эзгу йўлда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг ҳам жамият ҳаётида ўз ўрни, ўз мавқеи бўлмоғи керак. Шундай бўлаяпти ҳам. Партия жамиятнинг ўрта табақаларини ҳар томонлама ривожланган ҳуқуқий жамият қуриш ишига сафарбар этиш, бу йўлда уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳар томонлама ҳимоя этишга ҳаракат қиляпти.

Қилган ишларимиз аҳоли ўртасида эътироф этилаётганлиги, одамларнинг олқишига сазовор бўлаётганлиги ҳар қадамда сезилиб турибди. Аммо бу ҳали дастлабки қадамлар. «Адолат» социал-демократик партияси—чинакам халқ партиясидир. У фақат халқ манфаатлари учун хизмат қилади.

Шундай экан, партия ўз иш услубларини янада такомиллаштириб, кенг меҳнаткашлар оммаси фаровонлиги, унинг ҳуқуқий манфаатлари кафолатини таъминлаш йўлида бор куч ва ғайратини аямайди.

Президентимиз бошчилигида олиб борилаётган ташқи ва ички сиёсатни тўла қўллаб-қувватлайди, ҳуқуқий демократик давлат қуришга, қонун устуворлигини таъминлашга, халқ фаровонлигини оширишга, тинчлик ва барқарорликни, энг муҳими мустақилликни мустаҳкамлашга ўз ҳиссасини қўшади.

Ўзбекистон халқининг улуғ байрами арафасида биз бутун Ўзбекистон аҳолисини, партия аъзоларини, барча хайриҳоҳларни қизғин табриклаймиз. Ислоҳотларни амалга оширишда муваффақиятлар тилаб қоламиз!

Улуғ байрам муборак бўлсин азиз юртдошлар!

Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

«Ўзбекистон Қаҳрамони» унвонини бериш тўғрисида

Давлат ва халқ олдидаги ғоят катта хизматлари, Ўзбекистон мустақиллигини мустаҳкамлаш, ислоҳотларни чуқурлаштиришдаги улкан фаолияти, мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги фаол иштироки ҳамда миллий истиқлол ғояларини амалга оширишга қўшган салмоқли ҳиссаси ва қаҳрамонона меҳнатлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони берилиб, Олий нишон «Олтин Юлдуз» медали топширилсин:

Воҳидов Эркин — Ўзбекистон халқ шоири

Исматова Мавлюда— Ўзбекистон Республикаси халқ ўқитувчиси, Юнусобод тумани 273-ўрта мактаб директори, Тошкент шаҳри.

Раҳматова Мартия Ахмедовна — «Бухоротекс» ҳиссадорлик жамияти 1-йигирув-тўқув фабрикасининг йигирувчиси, Бухоро вилояти

Саид Аҳмад (Ҳусанхўжаев Саид Аҳмад) — Ўзбекистон халқ ёзувчиси

Умаров Улуғбек Юнусович — Фарғона автомобил йўлларидан мунтазам фойдаланиш бошқармасининг автоскрепер ҳайдовчиси, Фарғона вилояти

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1999 йил 25 август.

Воҳидов Эркин

Исматова Мавлюда

Раҳматова Мартия Ахмедовна

Саид Аҳмад (Ҳусанхўжаев Саид Аҳмад)

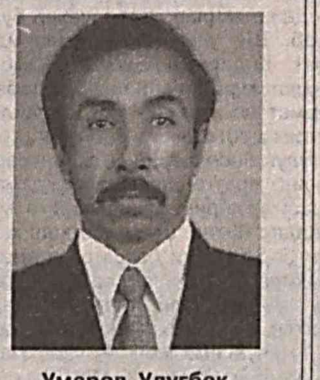

Умаров Улуғбек Юнусович

Тўхтамурод ЖЎРАЕВ

ЎЗБЕКИСТОН — ЖОНИМСАН

Сенга атай бир қўшиқ,
Ўзбекистон — жонимсан.
Куйлайин жўшиб-жўшиб
Эътиқод, иймонимсан.

Сувларинг ҳам шифобахш,
Маъданларга тўлиқсан.
Кошонанг кўп заррин нақш,
Юртлар ичра бўлиқсан.

Ёвуз ният ила ким
Назар солса бахтингга
Топгай жазо, илоҳим,
Етолмас ҳеч тахтингга

Армонларинг ушалсин,
Бахти баланд ватаним.
Пойингга гул тўшалсин,
Тахти баланд ватаним.

Ишонаман бўласан,
Буюк давлат, албатта,
Куч-қудратга тўласан,
Чунки куч — адолатда!

Метин каби бардоши
Шиддати Темурсимон,
Омон бўлсин юртбоши,
Оташ юрак мард инсон.

ҚУТҚАРУВЧИЛАР ИШ БОШЛАШДИ

Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Матбуот марказининг хабар қилишича, Ўзбекистон Фавқулодда вазиятлар вазирлигининг шу йил 23 август куни Истанбулга етиб борган авария-қутқарув гуруҳи Туркия Бош вазирининг танг вазиятларни бошқариш марказининг қарорига биноан қидирув ва авария-қутқарув ишларини бажариш учун Апазор вилоятининг Сакария шаҳрига юборилди.

Бу шаҳар Истанбулдан 150 километр масофада жойлашган бўлиб, аҳолиси 150 минг кишини ташкил этади. Зилзила натижасида шаҳарда тахминан 3100 га яқин киши ҳалок бўлган ва 6500 киши жароҳатланган.

Қутқарувчиларимиз 24 август куни эрталаб тирик одамлар бўлиши эҳтимол тутилган жойларда жабрланганларни излашга киришдилар. Бу вазифани ҳал қилиш учун қидирув-қутқарув ишларини кечаю-кундуз давом эттиришга имкон берадиган асбоблар билан жиҳозланган иккита махсус авария-қутқарув машиналаридан фойдаланмоқда. Эпидемиология вазиятининг оғирлашаётгани қутқарув ишларини қийинлаштиради.

Ўзбекистон қутқарувчилар гуруҳининг шифокори И. Йўлдошев маҳаллий маъмурларнинг илтимосига биноан шаҳар шифохонасида жарроҳлик операцияларида иштирок этмоқда. Қутқарувчиларимиз билан маҳаллий ҳокимият органлари ва шаҳар аҳолиси ўртасида ўзаро ишонч муносабатлари вужудга келмоқда.

Ўзбекистонлик қутқарувчиларнинг Туркияга етиб бориши Туркия оммавий ахборот воситаларида ижобий хабарлар чиқишига сабаб бўлди. «Йени шафақ», «Радикал», «Ҳуррият», «Дунё» ва бошқа маҳаллий газеталар Ўзбекистондан қутқарувчилар ва мурувват ёрдами етиб келгани ҳақида батафсил ахборотларни босиб чиқарди.

Самарқанддаги «Самкочавто» автомобиль заводининг муассисларидан бири — Сакария шаҳрида жойлашган Туркия заводи қутқарувчиларимиз ишига кўмаклашмоқда.

Қидирув-қутқарув ишлари олиб борилаётган жойда 24 август куни Гринвич вақти билан соат 19 дан 45 дақиқа ўтганда тўрт балл куч билан ер силкингани қайд этилди.

Ўзбекистонлик қутқарувчилар ишни давом эттирмоқдалар.

(ЎзА).

СПОРТ «ЮЛДУЗ»ЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

Ўзбекистон Мустақиллигининг саккиз йиллиги арафасида Жисмоний тарбия ва спорт Давлат қўмитасининг ташаббуси билан Тошкентда мамлакатимиз спорти «Юлдуз»ларини шарафлаш маросими бўлди.

Давлат спорт қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Шавкат Тўлаганов тўпланганларни табриклар экан, мамлакатимиз мустақиллиги йилларида спортчиларимиз энг нуфузли халқаро мусобақаларда катта ютуқларни қўлга киритиб, ўз ғалабалари билан ватанимиз обрўсини мустаҳкамлашга ҳисса қўшаётганларини таъкидлади.

— Бутун республикамиз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўраётган шу кунларда биз, спортчилар, Ўзбекистон Президенти ва ҳукуматига самимий миннатдорлик изҳор қиламиз, — деди ёш полвон Дилшод Мансуров. — Чунки уларнинг ғамхўрлиги туфайли биз йирик халқаро мусобақаларда иштирок этиш имкониятига эга бўлдик. Мен дўстларим билан куни-кеча Австралиядан қайтиб келдим. У ерда бўлиб ўтган ўсмирлар орасида эркин кураш бўйича жаҳон чемпионатида мен кумуш медални қўлга киритдим.

Бу муваффақиятимни ватанимиз мустақиллигининг саккиз йиллигига бағишлаб, барчани ишонтириб айтаманки, халқаро мусобақаларда мустақил Ўзбекистоннинг давлат мадҳияси тез-тез янграши учун мумкин бўлган ҳамма ишни қиламиз.

Ўзбекистон спорти «Юлдуз»лари учун таниқли эстрада артистлари иштирокида байрам концерти қўйиб берилди.

Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ

КАТТА БАХТ

Элда бордур сўнмас куч-қувват,
Шундан озод ҳалқим бақувват.
Бу тинчлигу бахтдан нишона,
Ярқирагай ҳар бир пешона.

Недан бунча шодумон халқи,
Нега баланд унинг қувончи,
Қайга кетди ундан қайғу-ғам,
Нега йўқдур қатра ғам-алам?

Қайдан эли қилар катта тўй,
Қураётир баланд-баланд уй,
Ким бергандир белларга қувват —
Ким кўрсатди улуғ мурувват?

Саккиз йилда юз йилларга тенг,
Қилиб олам аро бағрин кенг.
Буюк ишлар бажо айлади —
Йўлбошчисин билиб сайлади.

Ўша улуғ инсон иймонли,
Ҳар бир ишни қилар виждонли,
Унинг учун халқи улуғдур,
Унинг учун адолат нурдур.

У Ватаннинг ривожин берди,
Эзилган халқ кўкрагин керди.
Ана, қайдан, келди катта бахт,
Бир умрга синмагай бу тахт!

Шарҳловчи минбари

ВАТАНГАДО ДАЙДИЛАРНИНГ АНДИШАСИЗ ХУРУЖИ

Қирғизистонда юз бераётган воқеаларни бундан ўзгача талқин этиш қийин. Чунки, миллатидан қатъий назар Боткентга кириб олган жангариларнинг барчаси беватан кимсалардир. Улар гоҳ Тожикистон, гоҳ Чеченистон, гоҳ Афғонистонда юриб қўпорувчилик бўйича махсус тайёргарликдан ўтган, ҳаётий мақсад, орзу-ҳавас, оддий инсоний ҳиссиётлардан маҳрум бўлган.

Жангариларнинг Боткентдаги андишасиз қилмишларини қандай изоҳлаш мумкин. Уларнинг ҳатти-ҳаракати, ҳақиқатан ҳам, ислом давлати, халифот ёки амирлик тузишга қаратилганми ё бу — даргумон. Чунки давлат тузиш - улуғ иш. Уни улуғ инсонлар халқ билан баҳамжиҳат мақсад қилади ва амалга оширади. Бу йўлда террористик қонли усуллардан фойдаланиш эса ҳеч қачон оқланмайди.

Хўш, унда жангарилар нима учун Боткентга кириб олди? Ё гап шундаки, Тожикистоннинг тоғли ҳудудларида уларнинг пайтавасига қурт тушди. Бирлашган тожик муҳолифатининг қуролли гуруҳлари соясида Тожикистон ҳукумати уларни деярли «кўрмаётган» эди. Лекин, сўнгги вақтларда вазият шунга етиб келдики, бирлашган мухолифат жангарилари учун ё қуролни топшириш ёки яксон бўлишдан бирини танлашга тўғри келиб қолди. Бу эса беватанларни яшириб турган кўлка очила бошлади, деган гап эди. Улар ўзлари учун «ноқулай минтақа»га айланмасидан туриб, Тожикистонни тарк этишга ва қўшни Қирғизистондан қўним топишга қарор қилган бўлса, ажаб эмас. Яқин атрофда эса, Боткентдан қулайроқ жой йўқ. Бу туман ҳам ҳаракатланиш қийин бўлган тоғли ҳудудларга бой. Демак, Тожикистон тоғларида орттирилган тажриба учун Боткент қўл келади.

Шу ўринда масаланинг яна бир жиҳатига тўхталиш жоиз. Жангарилар Ўзбекистон ҳудудига ҳам кириши мумкин эди. Лекин мамлакатимиздаги ҳуқуқ-тартибот посбонлари, юртни қўриқловчи баҳодирлар очиғини айтиш керак, қўшниларимиздан кўра анча хушёр. Айнан шу омил жангариларни ўзларини нисбатан хотиржамроқ тутган қирғизлар юртига боришга ундаганига шубҳа қилмаса бўлади. Бу фикрнинг тасдиғини Қирғизистон Мудофаа вазирининг зиммасига юкланган ишни эплай олмагани учун ўз вазифасидан озод этилгани ҳам тасдиқлайди.

Энди жангариларнинг мақсадига келсак, айрим хорижий оммавий ахборот воситаларида улар Ўзбекистонда «Ислом давлати» қуришни ўзига бош ғоя қилиб олган ҳаракат вакиллари» деб қайд қилинди. Аммо, соғлом фикрловчи ҳеч бир инсон бир ҳовуч жангари билан бутун бир давлатни эгаллаб бўлмаслигини яхши билади. Демак, мақсад — одамларни гаровга олиб, сўнг уларни катта пул эвазига озод этиш, янги лагерлар очиб, қўпорувчилар тайёрлаш, қисқача айтганда, бузғунчилик ва террор. Шундай экан, уларни ҳеч қанақасига оқлаб бўлмайди. Юқорида айтилганидек, бу гуруҳ на муайян мақсадга ва на бирор, яхши ё ёмонлигидан қатъий назар, аниқ ғояга эга. Бу жангарилар шунчаки қуролдан бошқа нарсани ишлата олмайдиган, одам ўлдиришдан бошқа юмушга ярамайдиган каллакесарлар, беватанлардир.

Куни-кеча мамлакатимиз Ташқи сиёсат маҳкамаси раҳбари Тожикистон раҳбарияти вакиллари ҳамда Россиянинг РТР телеканали чиқишларига кескин норозилик билдирганига ҳам тўхталиш жоиз. Бунинг сабаби, улар томонидан Қирғизистондаги воқеаларнинг атайлаб нотўғри изоҳланиши эди. Айниқса, Тожикистон томонининг воқеалари ривожини кўриб, жангарилар Қирғизистонга қай йўл билан ва нима учун кирганини била туриб, бунга масъулиятсизларча ёндошгани афсусланарлидир. Таъкидлаш керак, Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Тожикистонда бир неча йил давом этган фуқаролар уруши ва унинг оқибатида юзага келган аҳвол қўшни давлатларга ҳам таъсир кўрсатмай қолмаслигини, бунинг олдини олишда ҳамжиҳатлик зарурлигини катта минбарлардан катта ташвиш билан гапириб келади. Қолаверса, икки мамлакат ўртасида террорчилик ва наркобизнесга қарши кураш бўйича давлатлараро ҳужжатлар ҳам имзоланган. Тожикистон ҳукумати бир неча бор мамлакатдаги жангариларни қуролсизлантириш, хусусан, ўзини «Ислом лашкарлари» санаб юрган кимсаларга нисбатан чора кўришга даъват қилинди. Аммо, қўшниларимизнинг бу борадаги ҳаракати сустлигича қолаверди. Оқибат — Боткент фожеаси.

Чамаси, Тожикистон ва Россиядан келаётган овозаларнинг негизида оддий ҳасад ётганга ўхшайди.

Ўйлаб кўринг, Тожикистонда ҳукумат билан мухолифат ўртасидаги келишмовчиликларга ҳали тўла барҳам берилгани йўқ, фуқаролар уруши иқтисодиётни издан чиқарган, халқнинг турмуш даражаси паст. Россияда ҳукумат инқирозлари, давлатнинг миллиардлаб ташқи ва ички қарзлари, Доғистон можароси ва бошқа муаммолар ҳукм сурмоқда. Ўзбекистонда эса фақат янгиланиш ва тараққиётни кузатиш мумкин. Буни кўра олмаётган нохолис сиёсатчилар тоғларда дайдиб юрган беватан жангариларнинг Боткентга ҳужумидан ўзларининг ғаразли мақсадларида фойдаланишга уринаётгани ачинарли. Албатта, қардош Қирғизистоннинг Ўзбекистонга чегарадош ҳудудида юз бераётган воқеалар бизни қаттиқ ташвишга солмоқда. Шундай бир вазиятда биз ҳаммамиз — кенг жамоатчилик, халқимиз ҳушёрлик ва сергаклигимизни янада оширишимиз зарур.

Анвар БОБОЕВ.

Истиқлол берган бахт

МЕН ЎЗБЕКМАН!

Ҳа, мен Ўзбекман! Яъни, ўзига бекман! Мустақилман, эркинман, ҳурман. Ҳур ўзбек, озод Ўзбекистон деган жарангдор сўзлар нақадар серфайз, сермаъно, серҳислату фусункор! Бу сўзлар жозибасини кўриш (яратганга беадад шукрлар бўлсин!) менга насиб этмишдирким, уни ҳеч муболағасиз чексиз бахт, чексиз саодат демак жоиздир.

Худди шундай, бахтли, саодатли ўзбекман. Юртим истиқлол қуёшининг сержилва нурларидан чароғон. Истиқболи эса бундан-да порлоқ, бундан-да гўзал, бундан-да жозибадор!

XX асрнинг сўнгги пиллапояларидан туриб навбатдаги қутлуғ XXI асрга тафаккур кўзгулари ила боқаману бу шонли Ўзбекистонимни дунёдаги энг тараққий этган мамлакатлар қаторида кўриб қувончдан энтикиб кетаман. Халқимнинг фаровонлиги, дастурхонининг тўкинлиги шундоқ кўз олдимда намоён бўлади. Қалбим яйраб, яшнаб кетади. Яшасин, Ўзбекисто...о...о...н! деб бонг ургим, ҳайқиргим келади. Шундай дея ҳайқираман ҳам. Жарангдор овозим эса бутун олам узра акс садо беради.

Эй одамла...а...а...р! Ўзбекистоним ўз истиқлолининг шонли саккиз йиллигини тўй қилмоқда. Тўйга марҳабо...о...о!

Мен дунё томига чиқиб, жаҳон халқларини ана шундай деб истиқлол тўйига таклиф этаман. Оташқалб шоир Набихон Чустий тасвирлаганидек юртим тўйига жарчи бўлиб ойни ноғора этаман!

Хонадонлари шоду хуррамликка тўла диёрим ҳиёбонлари, боғу роғлари байрам либосида. Равон кўчаларидаги ўзбекнинг ўз нефти билан озиқланувчи. «Нексия», «Тико», «Дамас»лари оқими кўзни қамаштиради, ҳавас ва ифтихор туйғуларимни жўш урдиради, қалбимни туғёнга келтиради.

Бошларига дўппи кийган йигитлар ва атлас либосларида товус каби ял-ял товланаётган жонон қизларнинг ҳазил-мутойибалари, қаҳқаҳалари дилларда завқ-шавқ уйғотади, тўлқинлантиради, ёшартиради.

Худди шу ёшлар ҳар қатра тупроғи зарга тенг ватанимнинг келажаги, улар ўз тақдирларини ўзлари, демакки, халқимиз тақдирини яратмоқдалар. Уларнинг эътиқодлари бақувват, билимлари юксак, маънавий оламлари беқиёс, бепоён. Ахир худди шу ёшларимиз эмасми, ўз доҳоларию салоҳиятлари билан бутун оламни ҳайратга солган бобокалонларимиз — Мир Алишер Навоий, Амир Темур, Улуғбек, Бобурларнинг, момоларимиз — Нодира, Увайсий, Анбар Отин, Зебунисоларнинг ворислари!

От ўрнини той босар деганларидек, бир кун келиб шу беғубор, навниҳол фарзандларимиз ўз билим ва қобилиятлари билан Ибн Сино, Фаробий, Берунийлар каби юртимиз шаънини улуғлайдилар, кўкларга кўтарадилар, деб ишонч билдирмоққа асослар бор. Зеро, улардаги Муқаннаю, Мангуберди жасоратлари, Широқу Тўмарис қаҳрамонлиқларига ҳавас, она-Ватанга чексиз меҳр-муҳаббату садоқат худди шундан далолат беради, ишонч уйғотади.

Бу ҳур ёшлар туғилиб вояга етаётган диёрни ер юзининг жаннати деб бежиз таърифламайдилар. Боғларидаги мевалар мисоли бол, полизларидаги қовун-тарвузларнинг тилими тилни ёради! Тоғларидаги ҳар бир гиёҳ минг дардга даво бўларли даражада шифобахш. Булоқлари, дарёларининг суви бамисоли оби зам-зам. Тошлари дуржавоҳир! Бу неъматларнинг бари энг аввало шу буюк юртнинг улуғ кишилари учун бахшида.

Ерининг устигина эмас, ости ҳам битмас-туганмас бойликларга кон бу Ватанга зинҳор-базинҳор кўз тегмасин! Осмони мусаффо бўлсин! Халқига тинчлигу осойишталикни Оллоҳнинг ўзи насиб айласин!

Ғоят тақводор бу халқни Ал Бухорий, Ат Термизий, Баҳовуддин Нақшбанд, Аҳмад Яссавий, Суфи Оллоёр каби улуғ диншунос, фиқҳшунос олиму фузалоларининг руҳи поклари қўллагай. «Оллоҳ қалбимизда, юрагимизда» дегувчи Йўлбошчиси адаштирмай, бундан-да ёруғ, бундан-да қут-баракали кунларга соғ-омон етказмоғига заррача бўлса-да шубҳа йўқ...

Шундай кунларга етказганиға шукр. Нечунким бу шонли кунларни орзу қилиб, унга етолмай армонда кетганлар, ҳатто шаҳид бўлганлар беҳисоб. Шу улуғ айём кунларида Чўлпон, Фитрат, Қодирий, Авлоний, Беҳбудий каби истиқлол қурбонларининг мўътабар номларини ҳурмат ва эҳтиром ила ёд айламоқдаман. Юртим деб, халқим деб ёниб-куйиб яшаган бу улуғ инсонларнинг охиратлари обод бўлсин, деб яратгандан сўрамоқдаман ва уларнинг насиҳатларию васиятларига мувофиқ шу муқаддас Ватан, шу заҳматкаш халқим учун бутун борлиғимни бахшида этаман, деб қасамёд қиламан. Оллоҳ насиб этган улуғ — неъмат — истиқлолни яна мустаҳкам, тағин-да қудратли бўлиши ҳақида ўйлайман. Жон чекаман. Нечунким, мен — ўзбекман, Ўзбекистон — менинг Ватаним! Мен бу сўзларни фахр ва ифтихор туйғулари билан такрорлашдан толмайман. Бу билан ғурурланаман!

Ҳамсоя яшасам, майли, ким билан,
Ҳамнафас бўлсам бас ўз юртим билан.
Мангу бирга бўлай охиратда ҳам,
Ўзбек деб ном олган шу халқим билан.

дея илтижо қиламан.

Шу жонажон Ўзбекистонни, улуғ ўзбек халқини худди мендек, эҳтимолки, мендан ҳам зиёда севгувчи юртдошларимга эса Она-ватан, она-халққа бўлган муҳаббатингиз янада авж олаверсин, камол топаверсин, деб тилак билдириб, уларни диёримиз истиқлолининг яқинлашиб келаётган саккиз йиллик байрами билан чин дилимдан муборакбод этаман! Ҳурлик байрамингиз қутлуғ бўлсин, азиз Ватандошлар!

Мурод КАЛОНХОН,
«Адолат» мухбири.

— Илоё, юртимизга кўз тегмасин!.. Бало-қазодан Ўзи асрасин!

Партия ташаббуси билан

ҲАТНА ТЎЙИ

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Фарғона вилояти Кенгашининг ташаббуси билан Марғилонда муборак айёмга бағишланган ажойиб тадбир бўлиб ўтади. Унинг ташкилотчилари — вилоят партия ташкилоти ва Марғилон шаҳар ҳокимияти тадбирни ўзига хос байрамга айлантиришнинг барча тараддудини кўрдилар. Марғилон ва Фарғона шаҳарларидаги кам таъминланган оилаларнинг 40 нафар фарзандини йиғиб, уларга хатна тўйи қилиб беришга қарор қилишди.

— Албатта маънавий қадриятларимиз алоҳида эътибор топаётган шу шукуҳли кунларда бундай тўйларни ўтказилиши кўпчиликка қувонч бағишлайди, — дейди Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Фарғона вилояти Кенгашининг биринчи котиби Абдусамат Мамажонов. — Мақсад битта: у ҳам бўлса партиямиз дастуридан келиб чиқиб кам таъминланган аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш, уларни оз бўлсада корига яраш, қалбларига қувонч улашиш. Бугунги тўй ҳам ана шу йўлда олиб борилаётган ишларимизнинг самарасидир.

Ҳа, эл дуосини олишдан ҳам улуғ савоб йўқ. Марғилонда бўладиган бу ажойиб тадбир—хатна тўйлари ўтказилаётган болаларнинг қалбида бир умр сақланиб қолса ажаб эмас. Ташкилотчиларнинг катта саъйи ҳаракатлари билан уларга бошдан-оёқ сарпо қилинди. Сарпоуларни кийган тўй болалар ўзларини тамоман таниёлмай қолдилар. Яна бир хайрли иш: уларнинг ҳар бирига банкда алоҳида ҳисоб рақами очилиб, номларига 2000 сўмдан пул қўйилди.

Халқимизда тўйга етказасин, деган ажойиб гап бор. Болажон халқимизнинг яхши ният йўлида ёзган ҳар бир дастурхони ўзига ҳамиша ярашиб келган. Бу хатна тўйи эса юртимизнинг катта тўйига уланиб кетади.

Рустам ДОСТОН,
«Адолат» мухбири.

Кеча ким эдик, бугун киммиз?

И Н О Я Т

Бундан роппа роса ўн йил бурун собиқ Иттифоқдаги журналистлар билан бирга Чехословакияда бўлишимга тўғри келган. Ўн икки кун мобайнида мамлакатнинг иқтисодиёти, маданияти, хуллас одамлар ҳаёти, турмуш тарзи билан танишганмиз. Делегациямиз таркибида латиш, туркман, ўзбек ва бошқа миллат вакиллари бор эди. Учрашувларимиз қизғин ўтди. Аммо...

Қаерга бормайлик, қаерда бўлмайлик бизни россияликлар, руслар деб қабул қилишарди. Тўқимачилик комбинатида бўлган мулоқотларнинг бирида мен ҳам гапиришимга тўғри келди. Таржимонимиз бир пайт: — Энди сўз навбати россиялик ҳамкасбимизга, деб қолди.

Ўйланиб қолдим: ахир мен Ўзбекистондан бўлсам. Миллатим ўзбек. Наҳотки улар билишмаса?!. Ана шунда уларга бор гапни айтдим. «Қадрли дўстлар! Мен Ўзбекистонданман. Ўн бешта иттифоқдош республиканинг бири бўлмиш мамлакатимиз Совет Иттифоқида тайёрланадиган пахтанинг қарийб 80 фоизини етиштиради. Бундан ташқари юртимизда олма, узум, анор, анжир, олхўри, шафтоли, ўрик борингки минг бир хил мева, турли сабзавотлар, қовун-тарвузлардан мўл ҳосил олинади. Уларни умумиттифоқ фондига юбориб, кўпларнинг дастурхонини тўкин қиляпмиз», — дедим ва ўзим билан олиб борган «Кўкча» қовунидан еб кўришларини илтимос қилдим.

Ҳамма ҳайрон. Чехословакия журналистлар уюшмаси вакили ҳам таажжубланиб: «Очиғини айтсам, бизнинг мамлакатга келтирилаётган пахта ва бошқа хом ашёларни бизга Россияда етиштирилади, руслар эса ҳар томонлама етук бўлиб, ўз худудидаги майда миллатларга раҳнамолик қиладилар, деб уқтиришарди. Аслида эса ҳаёт бошқача экан-ку! Қани энди биз ҳам ўзбеклар ва шу ерда ўтирган бошқа миллатлар вакиллари билан ошкора, тўғридан-тўғри алоқалар ўрнатсак», деб сўзини якунлади.

Очиғи, ўша пайтда бағрим қанчалик эзилгани, юрагим қанчалик изтиробга тўлганлиги биргина ўзимга аён эди. Наҳотки ота-боболаримиз шижоати, ақл-идроки билан оламга машҳур бўлган юрт кимларнингдир соясида қолиб кетса?! Олтинга тенг тупроғи, жаннатмисол табиати, битмас-туганмас бойликлари бўлса-ю, бу неъматлар бировларнинг ҳисобига ўтиб кетса... Бундан ҳам ортиқ адолатсизлик бўладими?!

Менимча, буларнинг ортида собиқ Иттифоқнинг «Буюк давлатчилик», «Менинг чўнтагимдаги ҳам меники, сенинг чўнтагингдаги ҳам меники» каби сиёсати намоён эди. Иттифоқ Конституциясида ҳар бир иттифоқдош республика хоҳласа мустақил бўлиши мумкинлиги эътироф этилган бўлса-да, аслида «қўл-оёқлари шундай даражада чандиб боғлаб ташланган» эди-ки, бунинг амалда ҳечам иложи йўқ эди.

Оллоҳга беадад шукрлар бўлсинки, юртбошимиз Ислом Каримовнинг саъй-ҳаракатлари, дадиллиги, узоқни кўра билиш фазилатлари туфайли юртимизда истиқлол қуёши порлади. Ўзбекистон ўз мустақиллигини қўлга киритди.

Аммо айрим сиёсатдонлар: «Бузоқнинг югургани сомонхонагача, ҳар томонлама бизга қарам бўлган ўзбек халқи ҳеч қаерга боролмайди. Охири хор бўлиб, бизларни ўзингизга қўшиб олинг, деб ялиниб келишади дея «башорат» ҳам қилдилар. Ниятларини амалга ошириш учун кўп ҳолларда иқтисодий тазйиқлар ҳам ўтказишди.

Лекин Ўзбекистоннинг бошига бахт қуши бўлиб қўнган Президентимизнинг оқилона сиёсати туфайли Ўзбекистон ўзига хос ва мос йўлни танлаб олди. Айни пайтда мамлакатимиз ўзи танлаган йўлдан оғишмай буюк келажак сари дадил одимламоқда. Диёримизда эришилаётган ютуқлар буни яққол исботлаб турибди.

Истиқлолни қўлга киритганимизга ҳам 8 йил бўлди. Бу кўҳна тарих учун бир лаҳзадек гап. Аммо ана шу қисқа пайтда одамлар Ўзбекистонда асрларга татигулик ўзгаришларни, юксалишларни ўз кўзлари билан кўрдилар. Кўрдиларгина эмас, қалблари билан ҳис қилмоқдалар.

Ахир ўзингиз ўйланг. Бундан атиги саккиз йилгина муқаддам ҳатто оддий игна ҳам четдан келтириларди. Энди бундай номутаносибликларга барҳам берилди. Ўзбекистонда чет эллардаги энг замонавий автомобиллар билан рақобатлаша оладиган «Нексия», «Дамас», «Тико» машиналари ишлаб чиқарадиган машинасозлик гиганти Асака шаҳрида фаолият кўрсатмоқда.

Ишлаб чиқарилаётган автобуслар, юк машиналари, самолётларни жаҳон ҳамжамиятидаги шерикларимиз суйиб харид қилишаётир. Илгари диёримизда етиштирилган миллионлаб тонна пахтанинг атиги 3—5 фоизи ўзимизда қайта ишланарди. Ишланганда ҳам фақат газлама тайёрланарди, холос. Энди фақат пойтахтдагина эмас, вилоятларда ҳам пахта толаси, пилладан тайёр маҳсулот тайёрлайдиган йирик фабрикалар барпо этилди. Бу жараён давом этмоқда.

Ўзбекистон жаҳон ҳамжамиятида тобора ўрни ва мавқеини тиклаб бораётганлиги ҳар бир фуқаро қалбини фахр-ифтихор туйғуси билан тўлдирмай қўймайди, албатта. Жаҳоннинг нуфузли анжуманларида дунё афгор оммаси Президентимиз Ислом Каримовнинг янги-янги ташаббусларга йўғрилган фикрларини қўллаб-қувватлаяпти. Иқтисодий салоҳиятимизга амин бўлган бизнесменлар, ишбилармонлар, тадбиркорлар тобора Ўзбекистонликлар билан ҳамкорлик қилишга интилишяпти. Натижада хорижнинг илғор техникаси ва технологияси юртимизга тобора кўпроқ кириб келяпти.

Ишлаб чиқарилаётган жаҳон андозаларига мос маҳсулотлар Ўзбекистон равнақи учун хизмат қиляпти. Шу туфайли ҳам мамлакатимиз тобора гўзаллашиб, одамларнинг фаровонлиги кунсаин кўтарилиб бормоқда. Далаларда етиштирилаётган ноз-неъматлар тўкинчиликка хизмат қиляпти.

Илгари шўролар даврида оддий бир чет эл молини устига «шапкаси»ни бермай олишнинг иложи бўлмаган бўлса, ҳозир юртимиздаги ишбилармонлар, тадбиркорларнинг ғайрати билан дўконлардан ҳам, бозорлардан ҳам истаган молингизни топиш мумкин. Мана буни ҳақиқий фаровонлик, серобчилик деса бўлади. Бундай имкониятни бизга мустақиллик, эркинлик берди. Уни қадрига етишимиз керак.

Чунки ҳар куни оммавий ахборот воситаларидан ўқиб, телевизордан кўриб турибмиз. Ҳозирда ўз мустақиллигини қўлга киритган собиқ иттифоқдош республикаларнинг ҳаммасида ҳам тинчлик, осойишталик, барқарор ривожланиш ҳукмрон эмас. Ўзаро жанжаллар, амал талашишлар, ақлга сиғмайдиган ғоялар учун курашлар аҳолининг ёстиғини қуритмоқда, очликка, ночорликка, ғарибликка дучор этяпти.

Ана шулар биз ўзбекистонликларни хушёр торттирмоғи, Президентимиз атрофига янада маҳкамроқ жипслашиб, мустақилликни мустаҳкамлаш учун курашга сафарбар этмоғи лозим.

Чунки шу инсон туфайли саккиз йилда катта тараққиёт йўлини босиб ўтдик. Ютуқларимиз оламшумул бўлди. Буни ҳар қадамда сезиб, кўриб турибмиз. Аммо олдиндан бундан ҳам фаровон кунлар турибди. У бахтиёр дамлар узоқ эмас. Фақат ҳаммамиз келгусида ҳам мана шу кунгудек байрамона кўтаринки кайфият билан меҳнат қилсак, юртимиздаги демократик ўзгаришларни қўллаб-қувватласак, асраб-авайласак, яқин келажакда ҳар томонлама ривожланган давлатлар қаторига чиқиб оламиз. Ана шунда Ўзбекистон шарқда машъал бўлиб, ўзининг ютуқлари, қудрати билан барчага ўрнак бўлажак.

Ўзга юртликлар эса, илгаригидек бизларни бошқалар ортида эмас, ўзлигини тўлиқ намоён этган, дунё таниган, жаҳон ҳамжамиятида ўз ўрни, мавқеи, салоҳиятига эга бўлган, ўзаро ҳамкорлик қилса фақат фойда кўрадиган Ўзбекистон, ўзбеклар сифатида тан олади. Илоҳим шундай бўлсин!

Каримжон РИХСИЕВ,
«Адолат» мухбири.

Партия ахбороти

КОТИБИЯТ ЙИҒИЛИШИ

У бўлажак сайловларга тайёргарлик билан боғлиқ ишларга бағишланди

Тошкентда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши котибиятининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни партия Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби Турғунпўлат Даминов олиб борди.

Ўзбекистон муҳим воқеалар арафасида турибди. Мамлакат Президентлигига, Олий Мажлис ва Маҳаллий Кенгашларга бўладиган сайловлар партия ташкилотлари зиммасига масъулиятли вазифалар юкламоқда. Партия Сиёсий Кенгаши котибияти ҳам ана шу вазифалардан келиб чиқиб, қилинадиган ишлар режасини ишлаб чиқмоқда, сайловларга пухта тайёргарлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан зарур чораларни белгилаяпти. Котибият йиғилишида ана шу масалалар кўриб чиқилди, партия Сиёсий Кенгашининг сайловларни ўтказиш штабини ташкил этиш мақсадга мувофиқ деб топилди.

Штаб бошлиғи этиб партия Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби Турғунпўлат Даминов сайланди. Сиёсий Кенгаш котиби Равшан Ҳайдаров штаб котиби бўлди. Шунингдек, партия Сиёсий Кенгашининг иккинчи котиби Абдували Ғуломмаҳмудов, Сиёсий Кенгаш котиблари Анвар Жўрабоев, Улуғбек Дониёров, Тўхтамурод Тошев, Сиёсий Кенгаш бўлим мудири Абдулла Ортиқов, Сиёсий Кенгаш аъзоси Рустам Аҳмадалиев, Тошкент вилояти партия Кенгашининг биринчи котиби Турғун Эргашев, Тошкент шаҳар партия Кенгашининг биринчи котиби Равшан Фозилов котибият тавсиясига мувофиқ штаб аъзолари бўлишди.

Шу билан бирга котибият йиғилишида Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлар партия Кенгашларининг сайловолди ишларини ташкил этиш ва бўлажак сайловларни уюшқоқлик билан ўтказилишига эришиш учун тавсияномалар ишлаб чиқилди, партиянинг масъул ходимлари шаҳар ва вилоят партия Кенгашларига бириктириб қўйилди.

Анвар САФАРОВ,
«Адолат» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1999 йил 24 августдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун 1 АҚШ долларининг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 АҚШ доллари — 133 сўм 04 тийин.

ЭЛ ЁДИ УЛУҒ

Оллоҳга беадад шукрлар бўлсинки, мустақил Ватанда яшаяпмиз. Бу кунларни кўриш насиб этганлар ўзларини энг бахтиёр инсонлар қаторида ҳисоблашлари лозим, албатта. Шу ҳақда гап борганда узоқни кўра олмайдиган, қуллик исканжаси қон-қонига сингиб кетган айрим кўрнамаклар эса бўлар-бўлмас баҳоналарни рўкач қилиб зорланиб қолишади, сийқаси чиқиб кетган бир хил мазмундаги гапларни қайта-қайта чайнайверишади. Уларга қарата: «Ёруғликка чиқиб, порлаётган қуёш нуридан баҳраманд бўлсангизчи, ахир!» дея ҳайқиргимиз келади...

Тўғри, мустақил ҳаётнинг ўзига яраша қийинчиликлари, ташвишлари бор. Янги уй қуриб, янги рўзғор бошлаган ҳар битта оила қанчадан-қанча ташвишу етишмовчиликларга дуч келади-ку! Бу — каттакон бир Ватан, ахир! Эндиги вазифа ўша каттакон янги рўзғоримизга керакли барча заруратларни ўзимиз бутлашимиз, бу йўлда дуч келадиган ҳар қандай мушкулотларни қўлни-қўлга бериб даф этишимиз лозим... Яъни, кўкрагимизни тўлдириб нафас олайлик-да, ҳақиқий инсонлигимизни, мардлигимизни, нималарга қодир эканлигимизни амалда исботлайлик. Бу ўринда мен, биринчи навбатда, эркакларни назарда тутяпман. Оллоҳ эркак қилиб яратдими, эркаклик бурчини тўлиқ адо этишимиз лозим. Онасини хўрлаган, оиласидаги аҳлу аёлини таҳликали аҳволга солиб қўйган, шу орқали ўз жонининг ҳузурини ўйлайдиган эркаклардан шахсан мен қаттиқ нафратланаман. Ундай эркакларнинг ер остида чириган илдиз еб яшайдиган семизқуртлардан унчалик фарқи бўлмаса керак. Хуллас, элу юрт равнақи йўлида майдонга дадил чиқадиган вақт келди. Ватанимиз, халқимиз тинч ва фаровон бўлса, албатта, ҳар биримизнинг хонадонимиздан ҳам тўкинлик, саранжом-саришталик аримайди. Хонадонидаги аҳлу аёлларига бехавотир ва гўзал ҳаёт ҳадя эта оладиган эркакларнинг эса ўринлари ҳамиша баландда бўлади...

Юқорида айтганимиздек, ҳозирги ҳаётимизда таҳликали онлар ҳам, қийинчиликлар ҳам йўқ эмас. Аммо дадиллик, тадбиркорлик, энг муҳими бир-биримизга ҳамдард ва ҳамжиҳатлик билан иш кўрсак, албатта барча тўсиқларни даф этамиз...

Бир юз ўн йиллар чамаси умр кўрган Майсара бувини ҳамқишлоқлари ҳамон чуқур энтикиш, соғиниш билан ёдга оладилар. Аввало, бувининг ўзида Оллоҳ ато этган ноёб бир хислат бор эди. Бош оғриғи, тумов сингари енгилроқ дардларни буви қўл учидаёқ даф этиб юборарди. Дарди оғирроқлар учун эса саранжом ва мўъжаз тўрваларини титкилаб қоларди. Бу тўрвачаларда чой-ўт, тоғрайхон, бўзноч, бойтой ўт, қирқбўғин, марвартак, эрмон каби оддий доривордан тортиб, зирк илдизи, «золотой корен», тоғ саримсоғи сингари ноёб доривордар ҳам авайлаб асраларди. Майсара бувига бундай дориворларни умр йўлдоши Мирсаъди ота олис-олислардан, осмонўпар чўққилардан ташиб келтирарди. Ота кампирини шу қадар авайлаб-эъзозлар эдики, дориворларни биринчи навбатда Майсара буви саломатлигини назарда тутиб таширди. Буви эса ёш ўғлонлар саломатлиги учун сарфларди. Чунки урушдан қайтмаган забардаст ўғлонлари қиёфаси онаизорнинг кўз ўнгидан сира кетмас, нажот сўраб эшигига келган ҳар бир йигитча унга ўз фарзанди бўлиб гавдаланарди...

Майсара буви мени ҳам ўзига жуда яқин тутарди. Чунки бувининг урушдан қайтмаган тўнғичидан қолган ягона набираси — Ортиғали билан биз ўртоқ эдик. Шу туфайли деярли ҳар куни бу хонадонда бўлардим. Бувининг бағрикенглиги, нажот сўраб келувчиларнинг бирортасидан бир мири ҳам олмаслиги, аксинча, дастурхонидаги бор-йўғи билан уларни сийлаши ҳамон кўз ўнгимда туради. Муомаласи доимо бир хил — самимий, маслаҳатлари эса лўндагина бўларди. Сохта қилиқлар, бўлар-бўлмас мулозаматларни бувининг жини ёқтирмас эди. Чоли билан узоқ йиллар бирга кечирган ҳаёти давомида улар бир-бирларини сира-сира хафа қилишмаган. Мирсаъди ота кампирига қўл кўтариш уёқда турсин, бирор марта ҳақорат ҳам қилмаган, буви эса ранжиб қолган пайтларида чолига энг қаттиқ гапирган гапи: «бой бўлгур»дан нарига ўтмас экан...

Майсара буви бир гал мени ҳам оддийгина лекин антиқа усул билан даволаган эди. Юз теримда қандайдир қизил тошмалар пайдо бўлиб, йил давомида катталашиб бораверди. Қўрғонлар, шаҳарлардаги шифокорларга қатнайвериб, турли-туман малҳамларни сураверииб бирор тузук натижага эриша олмадим. Ўртоғим билан бувининг хонадонига кириб-чиқаверибмизу, дардимни унга бир оғиз айтмабман. Бир куни юзимга кўзи тушган буви сўраб қолдилар: «Чироғим, юзингдаги қизил тошмалар қачон ёпиша қолди?». Бир йилдан ошганини эшитиб, мени анча койиди. Кейин қўлимдан етаклаб, ҳовлисининг қуйи қисмидаги анжирзорга олиб борди. Анжирнинг етилган бир япроғини чирт узган эди, япроқдан ҳам, унинг узилган ўрнидан ҳам сутдек оппоқ томчилар сизиб чиқди. Буви бу суюқликни тошмалар устидан яхшилаб суртди-да «яна икки кун келасан, бироз қиздириб ачитади, чидагин» деди. Бувининг айтганларини тўла-тўкис бажардим-да, йил давомида ёпишиб олган бир балодан қутилдим. Шундан сўнг бошқа дардманларга ҳам буви ўргатган усулни тавсия қиладиган бўлдим. Баданларига сўгал тошганлар, териси қичима ёки темиратки каби дардларга дучор бўлганларнинг кўпчилиги кўз ўнгимда анжир сутидан шифо топдилар. Бу даво усули айниқса аёлларимиз учун асқотади. Зеро, улар доимо гўзал ва хушнуд бўлмоқлари лозим. Бош устига анжир сути орқали даволаш деярли қулай. Маслаҳатимизни ўқиб, бу усул билан шифо топганларга биттагина илтимосимиз бор. Улар «Майсара бувини Оллоҳ раҳматига олган бўлсин» деб дуо қилсалар бас. Шу билан бирга Мирсаъди ота ва Майсара буви сингари Оллоҳга ёқадиган ишлар қилсалар, аҳил яшасалар, бағри кенг бўлсалар нур устига аъло нур бўлур эди. Бу билан барчамиз буюк мустақил Ватанимиз, меҳнаткаш халқимиз равнақи ва фаровон ҳаёти учун ўз ҳиссамизни қўшардик.

Асад АСИЛ,
ёзувчи.

Таниқли ёзувчи ва драматург Абдуқаҳҳор Иброҳимов 60 ёшни айни ижодий куч-қувватга тўлган ҳолда кутиб олмоқда. У «Уйқу келмас кечалар» романининг иккинчи, учинчи, тўртинчи қисмларини нашрга тайёрлади. «Шарқ» нашриёт-матбаа концернида ҳозирги кунда чоп этилаётган публицистик-аналитик «Биз ким, ўзбеклар...» номли китоби яқин кунларда ўқувчиларга етиб боради.

Даврга ҳамнафаслик адибимизга хос хислатлардан бири. Бу нарса унинг «Ватан ўғлони» номли икки пардали драмасида ҳам хосдир. Ушбу асар қаҳрамонлари қиёфасида бугунги эл-юрт ишига фидойи, илғор замондошларимизнинг сиймоларини кўришимиз мумкин. Қуйида шу асардан парча эълон қилар эканмиз, ёзувчимизни Мустақиллигимизнинг 8 йиллиги арафасида Президентимиз Фармонига кўра «Меҳнат шуҳрати» орденини олганлиги билан табриклаймиз.

Абдуқаҳҳор ИБРОҲИМОВ

ВАТАН ЎҒЛОНИ

* * *

Парда очилганда юлдузли осмон кўринади. Саҳна аста ёришади. Ҳовли. Қарши томонда девор, деворнинг ўрта ерида дарвоза. Девор оша осмон кўринади. Ўнг томонда данғиллама иморат, унга икки устуни бор, соябонли баланд зинадан кирилади. Чап томонда икки хона, бир айвондан иборат яна уй бор, унга осма соябонли пастак зинадан кирилади. Ўчоқбоши ҳам шу томонда. Ҳовлида битта стол ва бир неча стул. Стол устида ёзув машинкаси, бир даста қоғоз ва портфел бор. Чизимчаларга кир ёйиб қўйилибди, фақат эркакларнинг кийими.

ОЛҚИШ, КЎКЛАМ ВА ХОЛБОЙ қўлларидаги қоғозга қараб, матн ёд олиб юришибди.

ОЛҚИШ. Қани дўстлар бошладик.

Уччови қўлидаги қоғозларни столга қўйиб, ёддан ўқишади.

ОЛҚИШ, КЎКЛАМ ВА ХОЛБОЙ (тантанавор). Биз ким, шаҳримиздаги ўн саккизинчи мактабнинг олтмиш нафар битирувчиси, етуклик аттестати олган кунимизда бизларга берган таълим-тарбиянгиз учун сиз, азиз устозларимизга ва меҳрибон ота-оналаримизга чин юракдан чуқур миннатдорчилик билдирамиз ва шу залда ҳозир бўлганлар шоҳидлигида қалбимиз амри билан қасамёд қиламиз!..

ОЛҚИШ. Эл-юрт учун, она-Ватан учун фидойи бўлинг, деб бизга таълим бердингиз.

Учови. Фидойи бўламиз.

ХОЛБОЙ. Она-Ватанни ҳимоя қилиш олий бурч, деб ўргатдингиз.

УЧЧОВИ. Биз керак бўлса қонимизни ҳам, жонимизни ҳам она-Ватанимизга фидо қиламиз.

ХОЛБОЙ. Ижтимоий-фойдали фаолият кўрсатиш керак, дедингиз!

УЧЧОВИ. Ҳалол меҳнат қиламиз!

КЎКЛАМ. Ўзбекистон Конституциясига, қонунларига амал қилинг, деб насиҳат қилдингиз.

УЧЧОВИ. Турмушимизда, ишимизда шу қонунларга оғишмай амал қиламиз.

ОЛҚИШ. Ноқонуний ишларга бемуроса бўлинг, адолатпарвар, ҳақиқатгўй бўлинг, деб доимо даъват қилиб келдингиз.

УЧЧОВИ. Қалбимиз даъвати ҳам шундай.

ХОЛБОЙ. Кимда ким хато қилса, ёки ноҳақ бўлса, кимлигидан қатъий назар, уларни танқид қилишдан чекинманг, тўғри йўлга бошланг, деб бизга таълим бердингиз.

УЧЧОВИ. Бизлар худди шундай иш тутамиз.

КЎКЛАМ. Сизлар бизларга меҳрибонсизлар.

УЧЧОВИ. Бизлар ҳам сизларга меҳрибон бўламиз.

ОЛҚИШ. Ибрат кўрсатинг, илғор бўлинг, бошқаларни ўзингизга эргаштиринг, деб бизга таълим бердингиз.

УЧЧОВИ. Бизлар шундай бўлишга астойдил интиламиз, сизлар бошлаб берган эзгу ишларни давом эттирамиз, эстафетани келажак авлодга етказамиз. Бизнинг бу қасамёдимиз қатъий. Сўзимиз билан ишимиз бир.

ПАУЗА

ОЛҚИШ. Яхши... Машқ тамом. Ёд олиб бўлибмиз. (Столдаги қоғозларга ишора қилиб). Мана бу матнларни эса болаларга тарқатамиз. Улар матнга қараб қасамёд қилишса, биз ёддан айтамиз. (Матнларни портфелга солиб, столга қўяди).

ХОЛБОЙ. Ўғил бола гап шўки, Олқиш, қасамёдни боплаб ёзибсан. Қойил!

ОЛҚИШ. Бир мен ўзим ёзганим йўқ, Холбой... Жамоа бўлиб кеча ёздик. Ташаббус гуруҳи иши бу. Мактабимиз раҳбарияти бизларга ёрдам берди, йўл-йўриқ кўрсатди. Оққа кўчириш, нусҳа кўпайтириш менинг зиммамга тушди-да. Тўғри, кўчираётиб баъзи жумлаларни таҳрир қилдим.

ХОЛБОЙ. Матнда сенинг қўлинг шундоққина сезилиб турибди. Ҳа, сен ҳақиқий фидойисан!.. Мактабимиз мактаб бўлиб, сендек ёш етакчини кўрмаган бўлса керак.

ОЛҚИШ. Лекин ҳаёт давом этаверади. Бизлар бугун мактаб билан хайрлашсак, ўрнимизга укаларимиз, сингилларимиз келишади.

ХОЛБОЙ. Лекин сенинг ўрнинг бошқа-да.

ОЛҚИШ. Ҳамманинг ўрни бошқа-бошқа бўлиши керак. Йўғида ўрни билинмаса, яшашдан нима маъно?

КЎКЛАМ. Ҳа, ҳозир бизлар учун ҳам қувончли, ҳам ташвишли дамлар. Янги, катта ҳаётга қадам қўяяпмиз. Бизни олдинда нималар кутяпти, билмаймиз.

ХОЛБОЙ. Бизни нима кутарди, ўз тақдиримиз билан учрашамиз-да.

ОЛҚИШ. «Тақдирин ўз қўли билан яратар одам, ғойибдан келажак бахт бир афсона...»

ХОЛБОЙ. Тўхта, тўхта!.. Оғирроқ бўл, оғайни. Бу шеърни мен ҳам ёддан биламан. Лекин китоб бошқа, ҳаёт бошқа. Тақдирни яратиш фақат ўзимизга боғлиқ эмас.

КЎКЛАМ. Ота-оналарга ҳам боғлиқ, буни аниқ биламан. (Олқишга маъноли қараб олгач, қўшиб қўяди). Аммо дўстларга ҳам боғлиқ.

ОЛҚИШ. Лекин асосийси кишининг ўзига боғлиқ. Ҳаракат қилиши керак, ҳаракат! Юксак орзуларни, катта ниятларни кўзлаш керак...

КЎКЛАМ. Булар учунам шароит, имконият керак-да.

ХОЛБОЙ. Тўғри, ҳар ким ўз кўрпасига қараб оёқ узатсин. Беҳуда уринишдан фойда йўқ. Мен кўзим етган нарсани орзу қиламан. Хом-хаёлларга тобим йўқ.

ОЛҚИШ. Лекин, афсуски, баъзилар ўз имкониятини тўғри баҳолай олмайди, ўзиниям яхши билмайди.

ХОЛБОЙ. Ўзимни сендан кўра яхшироқ билсам керак.

ОЛҚИШ. Балки... Холбой, оғайни, сен мени тўғри тушунгин. Сен физика факультетига кириб ўқишинг керак. Сендан катта физик чиқиши турган гап. Ахир, физикани севасан, яхши биласан.

КЎКЛАМ. Тўғри.

ХОЛБОЙ. Яна беш йил ўқиб юриш учун менда шароит йўқ. Аслида саккизни битирибоқ ишга кириб кетаверишим керак эди. Яхшиямки, мактабимизда шоферликка ҳам ўқитишди, правалик бўлиб қолдик. Эртадан бошлаб уйсозлик комбинатида ишламоқчиман. Ағдарма машина ҳайдайман. Пул тўплайман, қурилиш материаллари йиғаман. Дўстларни ҳашарга чақириб, ўзимга алоҳида уй қуриб оламан.

КЎКЛАМ. Шуми орзуинг, Холбой?

ОЛҚИШ. Уйланиш учунми?

ХОЛБОЙ. Яшаш учун ҳам, уйланиш учун ҳам. Биласан, мен оилада тўнғич ўғилман, еттита укам, иккита синглим бор. Мен энди ўз аравамни ўзим тортишим, ота-онамга юк бўлмаслигим керак. Кўп болали оилада дунёга келишнинг, айниқса, тўнғич ўғил бўлишнинг мана шунақа ташвишлари ҳам бор. Лекин қувончи ҳам кўп. Мабодо биримиз оғриб қолсак, бошқаларимиз парвона бўламиз. Буни сен ҳам, Кўклам ҳам тасаввур қилолмайсанлар, чунки оилада ёлғиз фарзандсанлар.

КЎКЛАМ. Сингилларим, укаларим бўлишини истардим...

ОЛҚИШ. Демак, ҳозирда бошлаб уйланиш ташвиши экан-да, Холбой?

ХОЛБОЙ. Ҳа. Сенинг эса йўруғинг бошқа. Уй-жойинг тахт, бадавлат даданг бор... Мен ўз келажагимни ўйлашим керак.

ОЛҚИШ. Лекин узоқни кўзлаш ҳам керак, Холбой. Сенга дўстона маслаҳатим шу, оғайни.

ХОЛБОЙ. Ўқиш сенга ярашади. Мен...

ОЛҚИШ. Демак, ҳозирги ҳузурни кўзлайсан, келажак билан эса ишинг йўқ.

КЎКЛАМ. Шунақами?

ХОЛБОЙ. Нега энди? Ўзимга яраша мениям орзу-умидларим бор, лекин булар Олқишникидан фарқ қилади. Мен Қаҳрамон ота бўлмоқчиман, яъни камида ўн фарзанднинг отаси! (Ҳазилга буриб). Олқиш, сен генерал бўласан, мен сенга солдат кадрлар етиштириб бераман. Биласанми, олимлар ҳисоблаб кўришибди, ўзбеклар ўттиз йилдан кейин олтмиш миллион бўларкан. Мен бунга муносиб ҳисса қўшаман. Ахир, мен ҳам ота ўғлиман-да, болажонли.

ОЛҚИШ. Буям керак. Бир социолог олим бундай деган экан: «Келажакка икки томонлама — ҳам жисмонан, ҳам маънавий ҳозирлик кўра бориш керак. Серфарзандлик, болажонлилик халқнинг жисмонан абадийлигига замин бўлса, маданиятни ривожлантира бориш, ҳар томонлама жаҳон тараққиёти билан қадам ташлаш эса халқнинг маънавий мангулигига омилдир». Қара, қандай зўр гап-а!

ХОЛБОЙ. Бўлди, ташвиқотни қўй. Барибир мени аҳдимдан қайтара олмайсан...

КЎКЛАМ. Мажлисга кечикмайлик.

ОЛҚИШ. Мен ҳозир отланаман... Айтгандай, ҳали уйимизга меҳмон келаркан, бундай турса бўлмас. (Машинкани кўтариб уйга киради).

Холбой ва Кўклам чизимчалардаги кирларни йиғиштиришади. Олқиш уйдан гул солинган гулдон кўтариб чиқади.

ХОЛБОЙ. Вей, Олқиш, шуларнинг ҳаммасини ўзинг ювдингми-а?

ОЛҚИШ. Бўлмаса, ким ювади. (Гулдонни столга қўяди).

ХОЛБОЙ. (ўсмоқчилаб). Кўклам ёрдам бермапти-да... Ахир, у ён қўшнинг-ку.

ОЛҚИШ. Буям бўлиб қолар. (Холбой ва Кўклам йиғиштирган кирларни қучоқлаб уйга кириб кетади.)

ХОЛБОЙ (Олқиш уйга кириб кетгач, бир оздан кейин). Менга қара. Кўклам. Намунча Олқишга суйкалмасанг! Қачон қарасам шу ердасан?

КЎКЛАМ. Мен билан ишинг бўлмасин.

ХОЛБОЙ. Ишим бўлади! Чунки мен сени... Шуни яхши билиб қўйки, Олқиш баланд дорда юради, бурч деган баландпарвоз гапга ҳамма нарсаниям қурбон қилиб юборади.

КЎКЛАМ. Орқасидан гапирма.

ХОЛБОЙ. Барибир Олқиш сени севмайди. Агар севса, сени ташлаб ўқишга боришни ўйламасди.

КЎКЛАМ. Мен хоҳласам, шу ерда қолади.

ХОЛБОЙ. Бўпти, келишдик: Олқиш қолса, уникисан, бўлмаса меникисан.

КЎКЛАМ. Юрак ишига шарт қўйиб бўларканми... (Стулга ўтиради.)

ХОЛБОЙ (ўйланиб тургач). Гап тамом.

Бошдан-оёқ оқ кийинган Олқиш уйдан чиқади.

ОЛҚИШ. Мен тайёр.

ХОЛБОЙ. Ў, костюм муборак!

ОЛҚИШ. Қуллуқ. Мактабни битиришимга дадам совға қилдилар.

ХОЛБОЙ. Зап даданг борлар-да.

ОЛҚИШ. Қани, кетдик, дўстлар. (Портфелни қўлига олади.)

Кўклам стулда ўтираверади.

ХОЛБОЙ. Мен секин юриб тураман. Етиб оларсанлар. (Чиқади).

ОЛҚИШ. Тинчликми? Ёки бошинг оғриб қолдими? (Меҳр билан Кўкламнинг пешанасини ушлайди.) Йўқ, иситманг йўқ... Ҳа, Холбой... Ўзим ҳам анчадан буён сезиб юрибман. Сенга бирор нима дедими?

КЎКЛАМ. Ҳа. Сен ҳамма нарсани бурчга қурбон қилиб юборар эмишсан.

ОЛҚИШ. Ўзинг нима дединг?

КЎКЛАМ. Мен айтсам, Олқиш шу ерда қолади, дедим. Қоласан-а...

ОЛҚИШ. Мени тушун...

КЎКЛАМ. Истамайман! Қизлар ҳам айтишувди-я. Сенга шон-шуҳрат бўлса бас. Мен билан сира ишинг йўқ. Мени ҳеч ўйламайсан. Мени...

ОЛҚИШ. Сени доимо ўйлайман. Лекин ҳарбий учувчи бўлиш аҳдимдан қайтмайман.

КЎКЛАМ (жон куйдириб). Учувчилик қалтис иш.

ОЛҚИШ. Чўчиш йўқ... Тўхта, умуман бугун сен ҳафароқ кўринасан-а?

КЎКЛАМ. Ойим аттестат олиб келишимни уйда кутиб ўтирибдилар.

ОЛҚИШ. Кутадилар-да. Бугун ота-оналаримиз учунам байрам.

КЎКЛАМ (хўрсиниб). Бугун ҳамманикида байрам бўлар. Лекин бизникида... Мен учун... Мусибат бўлиши мумкин. Ҳаммасидан хабаринг бор-ку. Ойим дадам билан ажрашмоқчилар. Аттестат олиб келишимни кутиб ўтирибдилар.

ОЛҚИШ. Қизиқ... Аттестатнинг ажралишга нима алоқаси бор экан?

КЎКЛАМ. Аттестат олсам, вояга етган ҳисобланар эканман-да. «Дадангнинг пиянисталиги жонимга тегиб кетди. Ортиқ тоқатим қолмади. Аттестат олиб келган кунинг судга бориб яна учрашаман», деганлар-да ойим.

ОЛҚИШ. Даданг ичкиликни ташласалар...

КЎКЛАМ. Айтган билан бўлмас экан-да. Даданг ҳам неча марта айтганлар.

ОЛҚИШ. Кўп хафа бўлаверма. Ҳаммаси яхши бўлиб кетади. Юр кетдик...

Дарднинг давоси

ҚОРНИНГИЗ НЕГА КАТТА?..

— Ўтиринг, — ёшгина йигит унга жой бўшатиб нари кетди. Ва унга ҳатто жилмайиб ҳам боқмади. Аксинча Сожиданинг ўзи жилмайиб қўйди.

У яхшигина эди. Буни ўзиям биларди ва бу билан фахрланарди. Институтга ўқишга киргач, мактабдаги ҳатти-ҳаракатларидан бутунлай халос бўлди. Кўп хуштторлар орттирди ва эркак зоти фақат аёлларга хушомад қилиш учун яратилган, деб ўйлайдиган бўлиб қолди... Лекин, автобусда унга ўша куни биринчи марта жой бўшатгандилар! Сожида бундан ўзини маликалардай ҳис этди, ўзига ҳаддан ташқари ортиқча бино қўя бошлади...

Кейин ҳам унга кўп бор ёш-ёш эркаклар жой бўшатиб беришди. Қиз буни ҳам ўзича тушунадиган бўлди. Бир куни у автобусда кекса бир кампирга жой бўшатиш учун ўрнидан турди.

˚ Ўтир, ўтиравер қизгинам, ˚ дея эътироз билдирди кампир. ˚ Ўтир, ахир сен ҳомиладор бўлсанг...

Худди мана шундагина Сожида ўзига келгандай бўлди: қоматининг номутаносиблиги, сочлари ёғли эканлиги, ҳатто териси ҳам кўримсиз эканлигини ич-ичидан эътироф этди, уйига келиб узоқ йиғлади ва ўжарлик билан ўзини кўзгуга солди. Шу нарса аниққи, унинг танасида ортиқчи ёғ йўқ эди. Унинг вазни ҳам ҳатто тана-тўши буюрадиганидан кам эди. Бироқ қорни худди парёстиқ боғлангандай олдинга туртиб чиққанди. Сожида қорнини пасайтириш учун машқ қила бошлади, бироқ бу машғулот ҳа деганда самара берavermади. Қорни худди ич томондан шишиб шишиб бораётгандек, лекцияларда ёқимсиз чуриллаши бундан ҳам кўнгилсиз эди... Сожида сира чора тополмагач врачга боришга мажбур бўлди.

«Аэрофагия» ˚ врачнинг ташҳиси шундай бўлди.

АЭРОФАГИЯ

Бу сўз шунчаки даҳшатли эшитилади. Лекин аслини олганда эътибор берадиган нарса эмас. Бу грекча сўз бўлиб, «ҳаво ютиш» деган маънони англатади. Бошқача таъбир билан айтганда, ошқозонда ҳаво тўпланиб қолиш демакдир. Қоринни худди шу ҳаво қулдиратади ва ичкаридан туриб шишириб юборади. Баъзан у оғриқ ҳам беради, чунки шишган қорин қўшни аъзоларни қисиб қўяди.

ҚОРИН НЕГА ШИШАДИ?

Юриб овқатланишдан. Шошилган пайтда одатда овқат чайналмасдан ёки чала чайналиб ютилади ва шу жараёнда ҳаво ютилади. Худди мана шу нарса қорин дамланишига сабаб бўлади. Чайнаб ютилмаган овқат эса ошқозонда секин ҳазм бўлади ва узоқ туриб қолиши туфайли «ачиб» ўзидан газ чиқаради.

Овқатни иссиқ емоқликдан. Овқат еяётганда оғизни куйдириб олмаслик учун ичингизга «халоскор» ҳаво ютганингизни сезмай қоласиз.

Оғир хазм бўлувчи овқатларни ейишдан. Семиз гўшт (айниқса қўй гўшти), қовурилган ҳамир овқатлар, шунингдек дуккакли донлар ошқозонда қийин хазм бўлади. Ҳали оғир овқатни хазм қилиш учун ошқозон безлари шира ишлаб чиқаришга улгурмай туриб, у бирданига чирий бошлайди. Қорин қулдирашга тушади, шундай эмасми?

Углевод моддаларнинг кўплигидан. Хамирли ва ширин нарсалар гарчи аъзоларнинг ёғли қатламларига сингиб кетмаса-да, қоринда сув ва газлар таъсирида чирий бошлашини кимё курсидан яхши биласиз.

Данакли мевалар ва овқатдан кейин ейиладиган ширинликлардан. Шафтоли, ўрик ва гилос организм учун жуда фойдали. Бироқ уларни овқатдан кейин эмас, балқи овқат билан аралаштириб ейиш керак. Аксинча, бу нарсалар ачий бошлайди. Қовун ҳам худди мана шунга олиб келади.

Номутаносиб маҳсулотларни аралаштириб ейишдан. Агар сиз бир марта овқатланишда крахмаллик овқатларни (картошка, макарон, нон, гуруч) ва шўр маҳсулотларни (помидор, тузланган карам, тузланган бодринг ва ҳар қандай тузланган нарсалар) қўшиб есангиз, овқат хазм қилиш бузилади.

Газли сувдан.

Асабийликдан. Изоҳнинг хожати йўқ.

НИМА ҚИЛИШ КЕРАК?

Осойишта ва шошилмай енг. Агар асабийлашиб турган бўлсангиз, яхшиси овқатланманг, Ўзингизга келиб олмагунингизча оч ўтираверинг.

Овқатни яхшилаб чайнанг. Врачлар ҳар бир луқмани 32 марта чайнашни маслаҳат берадилар. Бердию, шошилиб овқталанган бўлсангиз, албатта сақич чайнанг. Жараён анча ўзгаради, бошда чайнамасдан ютгансиз, энди эса ютмасдан чайнанг, лекин ҳазм қилиш ширалари ишланиб чиқаверади.

Лекин наҳорга сақич чайнаманг. Акс ҳолда бўш қориндаги ошқозон шираси қуруқдан қуруққа қулдираб, қоринни шишириб юборади. Доривор ўтлар қайнатмаси ҳам кўп фойда беради. Бир чой қошиқ шувит ва арпабодиён уруғини бир стакан қайноқ сувга солинади ёки 5 минутлар қайнатилиб, 20 минут тиндириб қўйилади ва сўнгра ичилади.

Кечалари ялпизлик, шувитлик ёки мойчечаклик чой ичиш керак.

Саҳнада ҳилпирайди,
Сенинг жажжи кўйлагинг.
Истиқлол фарзандисан
Гир айланиб ўйнагин.

Нур тўшалсин йўлларингга,
Истиқболинг бўлсин омон.
Гуллар тутиб, қўлларингга,
Сени кутар қутлуғ замон.

Билиб қўйган яхши

ОЗМОҚЧИМИСИЗ? МАРҲАМАТ: ДУНЁ ЮЛДУЗЛАРИДАН ИБРАТ ОЛИНГ

Дунё юлдузлари Жейн Фонда, Элизабет Тейлор, Силвестер Сталлоне, Леди Диана, Мадонна, Жонни Холидейларни ким ҳам билмайди дейсиз.

Гўзаллик, мафтункорлик ва серғайратлилик уларнинг машҳур бўлишларига ёрдам берди. Эришган чўққида ҳамиша бирдек тетик ва бардам туришлари учун улар ўзларини қандай қилиб энг яхши ҳолатда сақлашни ўрганиб олишди. Овқатланишда ҳам ҳар доим маълум чекланишларга амал қилишди. Ҳар бирининг ўзи учун алоҳида таомномаси мавжуд. Бу борада ушбу дунё юлдузларининг ўзига хос сирлари бор эди. Хўш, бу сирлар нималардан иборат экан, дерсиз. Бу ёғини ўқисангиз улардан воқиф бўласиз. Марҳамат!

Жейн ФОНДА. Болалигидан унга семизлик хуруж қилди. Жейн ҳам бу ёқимсиз семизликка қарши бир умр курашиб келди. Натижада у аэробиканинг дояси бўлиб қолди. Спиртли ичимликлардан ўзини тийиб юрди, еяр-ичар таомларини қаттиқ назоратга олди, ҳар куни икки соат спорт залида машқ қилди, велосипед минишга одатланди.

Элизабет ТЕЙЛОР. У семириб кетганди. Бўйи бир метру 65 сантиметр бўлгани ҳолда оғирлиги 82 килограммга етган эди. Шундан кейин Лиз 28 килограмм оғирлигини йўқотди ва ўз вазнини ҳамиша эътибор билан назорат қилиб юрадиган бўлди. Энди у салгина семира бошласа, дарҳол овқатланишда чекланишга ўтар, икки ҳафта давомида кундалик овқатининг қуввати 1000 калориядан ошмасди.

Силвестр СТАЛОНЕ. У болалигидан спортнинг мускулларни ривожлантириш турига ихлос қўйганди. Қирқ беш ёшида ҳам кунига беш соат вақтини спортга ажратарди. Бокс, тош кўтариш, узоқ масофага чопиш, гимнастика билан мунтазам шуғулланарди. У ҳам семириб кетишдан қўрқиб, еб-ичишда қаттиқ чекланишга амал қилади, мевалар, сабзавотлар, нон ва балиқдан нафсини тийиб юради. Шулар билан бирга ичмайди ҳам, чекмайди ҳам.

Лиде ДИАНА. Семириб кетишдан чўчиган Диана хоним ўзи хуш кўрадиган таомлар рўйхатидан севиб тамади қиладиган томатли-сокли фосол-грилни чиқариб ташлаган. Кейин фақат енгил овқатларнигина истеъмол қиларди, холос. Вино ичмас, ҳар ҳафтада спорт залида машқ бажарар, бассейнда сузар, массаж олиш муолажаларига қатнар эди.

МОДОННА. Асосан сабзавотлар ва гуруч истеъмол қилади, мевали ва сабзавотли шарбатларнигина ичади, арoқ ҳам ичиб туради. Кўп ухлайди. Ўрнидан тургач эса, спорт залига бориб, бир соат машқ бажаради. Шундан сўнг енгилгина нонушта қилиб олгач, 15 чақирим масофага югради.

Мадонна ҳеч қачон гиёҳвандлик моддаларини ҳам, ухлатадиган дориларни ҳам истеъмол қилмаганини ҳамиша фахр билан гапириб юради.

Жонни ХОЛИДЕЙ. Сафар концертларига чиқишдан уч ой илгари ўзининг одатдаги овқатланиш режимини қатъий назоратга олади. Америкадаги «Голдиз джим» номидаги энг катта спорт саройига қатнаб, бокс ва бодибилдинг билан шуғулланади. Фақат сув ичади, ёғли овқатларни умуман танаввул қилмайди.

Адҳам ДАМИНОВ тайёрлаган.

Хабарингиз борми?

ЗЕБУ ЗИЙНАТ ШАЙДОЛАРИ

Одоб бандалари ҳамиша аёлларни зебу зийнатларга ўчликда айблаб келишган. Маълум бўлишича баъзи эркаклар ҳам улардан қолишмас экан. Албатта, аёлларга нисбатан бўлган бу айблов асоссиз эмас.

Масалан, Рим императори Калигулининг хотини киборлар жамоасига шу қадар хашам ва зебу зийнатлар билан кўриниш берганки, йиқилиб кетмаслиги учун уни икки ёнбошидан канизаклар суяб туришган.

Генрих II ўз маъшуқаси Диана де Пуатьенага Франция тожидаги деярли барча жавоҳирларни совға қилган. Лекин қиролнинг вафотидан кейин унинг ўрнига ўтирган ёш қирол Дианадан бу зебу-зийнатларни қайтариб беришни талаб қилган. Диана уларни сўзсиз қайтарган. Кейинги қироллар ҳам уларни ўз маъшуқаларига совға қилганлар.

Екатерина II ўзига 58 дона йирик ва 4878 дона кичикроқ брилиант, жуда катта бир дона лаъл ва 78 марварид қадалган тож буюрган. Тожнинг оғирлиги икки килограмм бўлган. Унинг маъшуғи Григорий Орлов император хонимга ёқиш учун 194,8 қаратлик олмос совға қилган. Кейинчалик бу олмос «Орлов» деб аталган. Екатеринанинг ўғли Павел унинг ўрнига император бўлгач, тожни қайта тайёрлашни буюриб, ўртага катталикдаги 75 марварид ўрнига 54 та йиригидан қўйдирган.

Клеопатра ҳақидаги фасодларнинг бирига қараганда, у йирик марваридни винода эритиб ичиб юборган эмиш... Бироқ марваридни фақат сиркада эритиш мумкин. Бу фасодни ким тўқиганлиги номаълум. Бироқ, Клеопатра марварид истеъмол қилиш учун бир қадах сиркани пок-покиза ичиб юборадиган аҳмоқлардан бўлмаган.

Лекин ўзини зийнатлашда аёллардан қолишмайдиган эркаклар ҳам бўлган. Рус подшоҳларидан бири Фёдор Иванович тахтга ўтираётганда унинг эгнидаги кийимларнинг оғирлиги 5 пуд (82 килограмм) бўлган. Жуда кўп олтин безаклар ва қимматбаҳо тошларнинг оғирлигидан 6 нафар княз уни тутиб туришган.

Герцог Бэкингемнинг 27 та костюми бўлиб, уларнинг барчаси тилла хошиялар, қимматли тошу зарзебарлар, олтин тугмалар билан безатиғлик бўлган.

У бир даъфа император хоним билан карта ўйнай туриб, хонимнинг либосидаги безаклар на узугу ва на тамакидони устидаги костюмига мутаносиб эмаслигини пайқаб, жаҳли чиқиб кетган ва ўйинни бой бериб қўйган.

Дунёдаги энг катта олмослардан бири (136,75 карат) «Питт-Регент»ни Наполеон ўзининг қиличи дастасига ўрнаттирган.

Сурайё ТОШЕВА тайёрлади.

Кулги бекати

Зиёфатда. Бўза ичиб ўтирган Афанди иккинчи косадан кейин чап елкасига шапати уриб қўйди. Жўрабоши ажабланиб сўради:
— Нима гап, хўжам?
— Бизники бўлди десам, чап елкамдаги шайтон: ичавер, маст бўлгунча ич, деб қистаяпти-да, шапалоқ билан овозини ўчириб қўйдим.
— Қачонгача шайтонни елкангизда кўтариб юрасиз, тушириб юбормайсизми, лаънатини, — деди жўрабоши.
— Тушириб юборсам мувозанат бузилади, — деди Афанди.

* * *

Афанди тўйдан кейин онасидан сўради:
— Эна, келинингиз туни билан «қатиқ, қаймоқ, сут бо...р» деб алаҳсираб чиқди. Мабодо касал-пасал эмасмикин?
Онаси шарақлаб кулиб юборди:
— Хотининг сенга тегмасдан олдин уйма-уй юриб, қатиқ, сут сотар экан, ўрганиб қолган-да.

* * *

Афанди «Мерседес-бенз»ни ғизиллатиб кетаётган эди, йўлда кимдир қўл кўтарди.
— Марҳамат, домлажон, — таклиф қилди Афанди.
Домла шогирдини таниб, хурсанд бўлди.
— Хизмат қаерда?
— Терговчиман, — деди Афанди гердайиб.
— Каминадан таълим олганларнинг пичоғи мой устида, етиб келдим, раҳмат, мен тушай.
Афанди машинасини тўхтатиб, қўл узатди:
— Икки юз эллик чўзинг, домлажон.
— Домлангиздан пул сўрашга уялмайсизми, Афандижон? — деди устози хафа бўлиб.
— Вақтида шогирдингиздан пул олишга сиз ҳам уялмагансиз, гудбай! — деб машинасини ўйнатиб кетди Афанди.

* * *

Афандининг хотини жуда дилозор эди. Бир куни Афанди билан уришиб, отасининг уйига кетиб қолди. Бир ҳафтадан кейин қайтиб келиб, узр сўради:
— Кетиб қолганим учун кечирасиз-да...
— Кетиб қолганингни кечирдим, бироқ қайтиб келганингни асло кечиролмайман, — деди Афанди.

* * *

Афанди автобусда кета туриб акса урди-да, «саломат бўлсинлар» деди. Шунда йўловчилардан бири кулди:
— Бу қанақаси, мулла Насриддин?
— Мен ўз-ўзимга хизмат қилишга ўрганганман, — деб жавоб берди Афанди.

* * *

Афанди ош еган куни мўйловини кучукнинг юнгига ишқалатиб артиб қўяр эди. Бир куни ошхонадан овқатланиб чиқди: унинг бир мўйлови паст, бир мўйлови баланд эди.
— Мулла Насриддин, бугун қанақа овқат едингиз, бир мўйловингиз паст, иккинчиси баланд?
— Ош билан шавланинг ўртасидаги овқатни едим, — деди Афанди.

* * *

Порахўрлиги билан ном чиқарган бир киши қўлини ушлаб, вой-войлаганча табибнинг уйига кириб келди.
— Қўлингизга нима қилди? — сўради синиқчи табиб.
— Шотидан йиқилиб тушдим.
Синиқчига ассистентлик қилаётган Афанди луқма ташлади:
— Бировдан пора олаётганингизда, қарғагандир-да?!

* * *

Бир тўйда Афанди суяк ғажиётганди. Қассоб уялтирмоқчи бўлди.
— Мулла Насриддин, ахир тишингиз тўкилиб бўлинг, заводда суякдан тугма ясашади.
— Баъзи қассобларнинг суякдан пул ясашини ҳам биламиз, — деб жавоб берди Афанди.

Абдулла ҚОЗОҚОВ.

1999 йил — Аёллар йили

ҚИЁМАТ ҚАРЗ

Қосим ота — кўшни палатадаги қарияни ҳамма шундай деб атарди. Ширин сўз, дуогўй бу кимсани барча ҳурмат қиларди. Беморлардан кимнингдир уйидан бирор таом келди дегунча таом келди дегунча аввалини ликопчага солиб унга илинишарди. Юзидан нур ёғилиб турувчи, кўпни кўрган бу қариянинг сўзларини ҳамма жон қулоғи билан тинглашарди.

Кечга яқин палатанинг эшиги майингина тақиллади. Ичкаридагилар «кираверинг» дейишгач, эшик очилиб, остонада Қосим ота пайдо бўлди.

— Қалайсизлар, оппоқ бўлиб қолдингларми? — ота Маҳмуджоннинг пешонасини силади, Саодатдан «чарчамадингми, қизим» деб ҳол-аҳвол сўради. Стулга ўтиргач, фотиҳага қўл очди. «Илоё, укамнинг палакати аригани рост бўлсин, бола-чақаси бағрига отдек кишнаб, қайтиб борсин, дилида не нияти бўлса, етказгин», дея кафтларини юзига тортди.

— Обдон, азамат-ей, енгил бўлиб олдингиз, дуруст, кўринишингиз яхши. Худо хоҳласа кўрмагандек бўласиз бу кетисиз. — Ота Маҳмуджоннинг кўнглини сўраб бўлгач, Саодатга юзланди, «хормаг, бону, чарчамабсизми» деди. Сўнг унга разм солди. Кечадан бери палатадан палатага кўчиб юрган Маҳмуджонни аравачага ётқизиб жарроҳлик хонасига олиб кетишаётганда Саодат бирдан додлаб юборгани, аравачага ёпишиб олиб, «уни тилманглар, керак бўлса мана мени нимта-нимта қилинглар» деб ўзидан кетгани, эрталаб қараса сочи оппоқ оқариб қолгани ҳақидаги гапларни эшитган эди. У беморнинг аёлига бироз тикилиб қолди, сочларига разм солди, сўнг хижолат бўлгандек нигоҳини унидан олиб қочди. Тўғри айтишган экан, бунинг қаранг, эрига тоза ихтироб чекибди-да, деган ўй хаёлидан ўтди.

— Маҳмуджон ука, дардни ҳам Худойимнинг ўзи беради, малҳамини ҳам. Огирдан кутулиб олибсизда. Тавакалини ўзига қилинглар, давосини ҳам ўзидан сўранглар. Дард ҳам Тангрининг ўзига хос бир синови, шундан тоқатсизланмасдан, ношукрлик қилмай ўтган бандасига уни атаган мукофоти бўлади. Айни кунлардан бир мукофот сизларга ҳам ёр айласин. Агар толиқмаган бўлсангизлар, бир ривоят сўзлаб берсам.

Қосим ота эр-хотинга тикилди. Ҳар иккиси мамнунлик билан жавоб беришди, чунки яхши сўзни ҳам сал ҳам дейишади.

Қадим ўтган азиз авлиёлар орасида Айюб пайғамбар ҳам бўлганлар. У кишини Тангрига яқин банда бўлсалар-да ҳам касалга чалиниб қолибдилар. Бутун аъзои баданларига яра тошибди. Бир йил ўтибди, икки йил ўтибди, дард чекинмабди. Аҳволлари оғирлашибди. Бора-бора яралардан тарқалаётган ҳидга болалари чидай олмай, у кишини ташлаб кетишибди. Орадан бир йил ўтгач, беш хотинларидан тўрттаси кетиб қолибди, улар орасидаги энг садоқатлиси Раҳима бибигина у кишининг ёнларида қолибди. Кейинчалик ярадан тарқалаётган ҳидга ва бадбўй ҳидда ҳам ниҳоятда чидамли бўлиб, эрига қараб юрибди. Хуллас, у кишига бу ердан кўчиб кетинглар, дейишибди. На илож, энгилгина кўч-кўронини кўтариб бандаларидан узилган, Худодан қўрқан хотинлари Айюб пайғамбарни бир торгаги холи жойга олиб бориб, парвариш қила бошлабди. Шу зайлда уч йил ўтибди. Шу йиллас, балки уч саккиз йил ўтибди.

Шу десангиз, бу орада бор бисотни сотиб, еб битишибди. Бир кун қаршисига, уйда на бир сиқим ун бор, на бир тишлам нон. Хотинининг бир қўшниси бор экан, ниҳоятда очиқ, нима қиларини билмабди. Дунёда бирор савобталаб инсон бордир, деб пасткам ёнига чиқибди. Дунё тўлиқ ишлар қилишибди, уни бир зарурат. Вақт ўтиб, одамлар ҳам раҳм қилмайдиган бўлибди. Тўғри ҳам, кўп ўтмай саховатлар пайдо бўлди, деб ўйлабдилар. Шунда бир киши келиб ...

— Худо хайрингизни берсин, бизда ҳеч вақо қолмади, шу уйи икки дона нон берсангиз, — дебди.

Новвой ҳеч нарсаси қолмаган бўлса, қарзни нима ҳисобига узади, деб ўйлабдида, шундай жавоб берибди:
— Эй, Худонинг бандаси, бизнинг аҳволимиз ҳам сеникидан яхши эмас, аллофдан олган унимизнинг қарзини узолмаяпмиз... Тангри ўзи ёрдам берсин сенга.

Пайғамбар хотинининг кўнгли чил-чил бўлиб орқага қайта бошлабди. Новвойнинг хотини уни кузатиб турган экан, бирдан кўзлари унинг сочига тушиб қолибди. Сочмисан-соч, тақимига тушиб турибди. Ўзининг сочи эса калта экан. Эрта-ю кеч Худодан сочим ўссин, деб сўраркан, шундайларга нигоҳи тушса ҳаваси келаркан. Ўртага дарров шайтон аралашибди. Хотин эрига депти: «Уни чақиринг, иккита нон бераман, сочингни кесиб берсанг, денг» деб ўргатибди. Чақиришибди, шартни айтишибди. Хотин ҳеч иккиланмай, билакдек-билакдек келадиган узун сочини шартта кесиб, новвойга тутқазибди. Эрим оч қолди деган хаёлда шошганича уйига келибди. Дарров чой қўйибди, дастурхон ёзиб, ҳалиги нондан бирини эрининг олдига ушатиб қўйибди.

— Яхшиям сени Яратган эгам менга юборган, хотин, — дебди миннатдор бўлиб пайғамбар. — Сенсиз ҳолим не кечарди? — Шу пайт тўсатдан кўзи хотинининг қирқилган сочига тушиб, кайфияти бузилибди. Бу ишни у бошқа ниятда қилган бўлсачи, деган хаёл ҳам ўтибди кўнглидан. Эрининг авзойи бузилганини сезгач, хотини бўлган воқеани айтиб беришга мажбур бўлибди.

Пайғамбарнинг кўзига дунё қоронғи бўлиб кўринибди. Бу қандай бўлди, менинг ётишим бу ҳолатда бўлса, шўрлик хотиним менинг нафсим учун сочигача сотса... Унинг бу садоқатига мен нима билан жавоб бераман? Бу қарз бўйнимга қиёмат қарз эрур. Сендан сўраганим шу — мендан аввал, агар бирор иноятинг бўлса, шу мунисамга юбор, ялинаман, ёлвораман, қудрати тенгсиз, Тангрим! Соғайиб кетсам қолган умримни сенга ҳамду сано айтмоққа, номингни тилимдан қўймасликка, буйруқларингни жони дилим билан бажармоққа бундан буёғига ҳам қарздорман, илло айни пайтда хотиним олдидаги қарзимни узмоққа қурбим етгунча тиришурман, бу сўзларимға сен гувоҳ эрурсан. Пешонамга шу мунисамни ёзғанлигинг учун умрим бўйи сенга миннатдорчилик калималари тинмағай дилимда, тилимда. Магар бу ҳам ўзга хотунларим каби, фарзандларим каби мендан юз ўгириб, ташлаб кетсалар ҳолим не кечарди, қандай ҳолатга тушардим...

Эй, поки парвардигор, дардимга шифо бер, ўзингнинг раҳминг келсин, мен ҳам шу мунисамнинг корига ярай, эр бўлиб оғирини енгил қилай, бўйнимдаги қарзни андек бўлса-да узай, — деб нола қилибди пайғамбар.

Шу пайт унга ваҳий келибди, «ношукрчилик қиляпсанми», деб сўрабди.

— Тавба қилдим, тангрим, якка-ю ягона мададкорим, сенинг томонингдан бўлатурғон ҳар қандай синовингга ҳозиру нозирман, лекин қандай қилай, яра тилимга ҳам ўта бошлади. Бу аҳволда пешонам жойнамозга текканда номингни қандай қилиб айта оламан, ана шунинг учун сенга нола қилаяпман, — дебди.

Яна ваҳий келибди: «Тур ўрнингдан, устингдан сув қуйиб, баданингни юв» деб.

Шундай қилган экан, жамики қуртлар тушиб кета бошлабди. Улардан бири тут дарахтига ёпишиб қолибди, кейинчалик у пилла қурти бўлибди; иккинчиси учиб кетибди, ундан асалари пайдо бўлибди; учинчиси сувга тушибди, у зулукка айланибди.

Пайғамбарнинг аъзойи-бадани пок бўлибди.

Қосим ота бироз тин олди. Афтидан эшитувчиларгина эмас, балки ўзи ҳам бироз ҳаяжонланганди. Маҳмуджон ҳам, Бону ҳам ҳозиргина тинглашган ривоят таъсирида ажиб бир ҳолатда эдилар.

— Ана шунақа, ўша узоқ замонларда ҳам муслима аёлларимиз эрларига шу қадар садоқатда бўлганлар, азизларим, — деди ота ўзини бироз босиб олиб. — Бону, укам Маҳмуджон атрофида гирди-капалак бўлаётганингизни шу ердагиларнинг барчаси кўриб турибди. Мана, мени айтди дерсиз ўшанда, Тангрининг сизга катта мукофоти бўлади, иншоллоҳ. Сиз жаннати аёл экансиз, ҳали биргаликда кўп орзу-ҳавасларни кўрасиз, Худо хоҳласа, ўшанда мени ҳам эслаб қўйсангиз кифоя.

Хотунларимизнинг бу каби садоқатлари тарихда, ҳозирги замонамизда ҳам бисёр эрур. Уларнинг бу тенгсиз фидойиликлари ҳақида шеърлар тўқилган, достонлар битилган, китоблар ёзилган. Алар қадр-қимматиға атаб куйлар басталанган, қўшиқлар айтиляпти. Буларнинг барчаси дуруст, жуда соз! Ўрнак бўларли ёшларимиз учун. Агар билсангизлар, борди-ю мен ҳайкалтарош бўлсам, аёлларимизнинг эрлариға, фарзандлариға, оиласиға бўлган тенгсиз жасоратларини улуғловчи улкан ёдгорлик яратган бўлар эдим.

Ҳар иккингизни бироз уринтириб қўйган бўлсам, узр, яхши ниятда, синглим, сизга чин ихлос ила ҳавас қилганим учун ушбу ривоятни сўзлаб бермоқликни лозим деб топдим. Укамнинг дарди тезроқ арисин, Оллоҳу акбар.

Отанинг ҳикояси эр-хотинга қаттиқ таъсир қилди. Ҳаяжонларини боса олмай анчагача ҳар иккиси ҳам ўзлари билан ўзлари банд бўлдилар. Уларнинг дарди енгиллашгандек туюлди, кайфиятлари кўтарилди. Бу — сўзнинг қудрати, Қосим отанинг шарофати эди.

Исмоил СУЛАЙМОНОВ.

«Дастурхонда нонинг бўлса, кўнглингда қўшиқ янграйди», дейди доно халқимиз. Дарҳақиқат айни кунларда серқуёш диёримизнинг қаерига борманг, шодиёнанинг, сайл-томошаларнинг устидан чиқасиз. Ўз истиқлолини қўлга киритиб, порлоқ истиқбол сари дадил одимлаётган халқимиз ҳар қанча қувонса, яйраса арзийди.

Чунки ўтган саккиз йил ичида юртимизда катта ўзгаришлар содир бўлди. Мамлакатимиз ободлашиб, турмуш шароитимиз яхшиланиб боряпти. Бу бир томондан юртбошимиз бошлиқ олиб борилаётган ички ва ташқи сиёсат самараси бўлса, иккинчи томондан ўзбек халқининг тинч, осойишта, самарали меҳнати натижасидир. Байрамингиз муборак бўлсин азизлар!

ХИЗМАТДА ДОИМ ҲУШЁР

Эгниларига янги хизмат формалари кийиб олган бу соҳа кишиларини биз деярли ҳар куни, бир неча бор учратамиз. Уларнинг келишган қадди-қомати, кийимлари очиғи баъзида ҳавасимизни ҳам келтиради. Йўлларда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаб, эл-юрт осойишталигига муносиб ҳисса қўшиб келаётган осойишталик посбонлари орасида Тошкент вилояти Давлат автомобиль назорати бошқармасининг взводи жамоаси ҳам бор. Взвод командирининг ўринбосари, милиция капитани А. Бекмирзаев, ДАН ходимлари Т. Каримов. Ф. Зиямутдинов, Ш. Норбоевлар ҳамиша ўз постларида сергак турийшибди. Хизмат вазифаларини сидқидилдан адо этишиб, эл-юрт тинчлиги ва осойишталиги йўлида астойдил ишламоқдалар. Бу орқали мустақил юртимизнинг бойлигига бойлик, эл қувончига қувоч қўшишмоқда. Бундай инсонлар билан биз ҳамиша фахрланамиз.

Эркин ТОШЕВ.

Кутлаймиз

Муҳтарам Тошпўлат МАВЛОНОВ!

60 ЁШ... нинг остонасида турган Сиз, азиз ва ардоқли устозимизни қутлуғ ёшингиз билан муборакбод этиш биз учун фараҳбахшдир.

Умр йўлдошингиз, педагог Нодирахон Тожиева билан бахтли ва тахтли ҳаёт кечириб келмоқдасиз. Фарзандларингиз — Шуҳратжон, Шавкатжон, Илҳомжон ва Ферузахонлар ҳамда невараларингиз бахтига доимо соғ-саломат бўлинг!

Устоз бугун 60 ЁШ... да,
Хабар етди бизгача.
Ниятимиз, илоё,
Омон бўлинг ЮЗ... гача!!

Тошкентлик дўстларингиз.

Internet
ДУНЁ: ЭНГ СЎНГГИ ЯНГИЛИКЛАР

◆ Озарбайжон Ташқи ишлар вазири Тавфиқ Зулфиқоров икки кунлик расмий ташриф билан Грузияга келди. Ташриф давомида у Грузия Президенти Эдуард Шеварднадзе қабулида бўлади.

◆ **АҚШ Федерал Қидирув Бюроси томонидан қидирилаётган энг хавфли жиноятчилар рўйхатига кирувчи Усама ибн Лодин Доғистонда уруш олиб бораётган жангариларга махфий тарзда ёрдам бермоқда, унинг бу ўлкага ўтиб олиш эҳтимоли ҳам йўқ эмас. Бу ҳақда «Нью-Йорк пост» газетасига АҚШнинг террорчиликка қарши кураш ташкилотлари вакиллари маълум қилган.**

◆ 22 август куни Миср пойтахтига Фаластин миллий маъмурияти раҳбари Ёсир Арафот билан Фаластин озодлиги радикал демократик фронти раҳбари Найеф Хаватма ўртасида биринчи босқич музокаралар бўлиб ўтди. Бу икки раҳбар Исроил билан тинчлик музокаралари олиб боришда ёндашувларни ўзаро яқинлаштириш режасини ишлаб чиқишга ҳаракат қилмоқда.

◆ **Эстония Президенти Леннарт Мери таклифига биноан Польша Президенти Александр Квасневски ушбу мамлакатга ташриф буюрди. Ташриф дастурига кўра, икки давлат президентларининг юзма-юз учрашуви ҳамда икки давлат делегацияларининг ҳамкорлик масалалари бўйича музокаралари ўтказилади.**

◆ Либерия қуролли кучлари мудофаа штаби бошлиғи, генерал-лейтенант Принс Жонсон автоҳалокат натижасида оғир жароҳатланди. Маълум бўлишича, у кетаётган автомашина Либерия пойтахтидан 30 километр узоқликда бошқа машинага урилиб кетган.

◆ **Хитойнинг Шэнь чжень махсус иқтисодий худудида ер ости қувури портлаши натижасида ўн бир киши қурбон бўлди, 20 дан ортиқ бино вайронига айланди.**

◆ Кения ҳукумати қурол-яроғнинг ноқонуний савдосига чек қўйиш мақсадида Сомали билан чегараларни ёпиб қўйишга қарор қилди. Бу ҳақда мамлакат Президенти Даниэл Арапу Мои баёнот берди.

◆ **Туркияда ҳамон вақти-вақти билан ер силкиниб турибди. Куни кеча мамлакатнинг шимолий-шарқида яна зилзила рўй берди. Россия Фавқулодда вазиятлар вазирлигидан маълум қилинишича, зилзиланинг маркази Арзурум шаҳридан 45 километр узоқликда бўлиб, унинг кучи 4,5 баллга етди. Қурбонлар ва вайронагарчиликлар ҳақида маълумот берилмаган.**

◆ Австралияда 20 ёшгача бўлган ўсмирлар ўртасида эркин кураш бўйича жаҳон чемпионати ниҳоясига етди. 38 мамлакат спортчилари иштирок этган бу мусобақада Ўзбекистондан тўрт нафар спортчи Ватанимиз шарафини ҳимоя қилди.

СПОРТ

РОНАЛДО — ГОНКОНГДА

Голларга ва заифаларга бўлган уринишлари муваффақиятсизлик билан интиҳо топаётган Роналдо, Сюзанна билан ажрашганлигидан қаттиқ тушкунликка тушгани йўқ. Аксинча у ўзининг янги жуфти — Милену Домингушани топиб олди. Гонгконгда Роналдо у билан репортёрлар даврасида ўз исмига номланган «R9» маркали соатларини реклама қилди... «Қуён тиш» ўзининг бутун жаҳон бўйлаб машҳурлигини янада оширишга, ўз исмини кенг қўллаши фойда келтирмоқда. Бундан ташқари яқинда Рио-де-Жанейрода икки қаватли «R9» номли дискотека-ресторан ўз фаолиятини бошлаб юборган бўлса, ҳозирда соатлар унинг исми билан номланяпти. Хўш, эртагачи?... Буёғи эса Роналдонинг ўзига боғлиқ.

Беҳзод АМИНОВ.

Интертото — 99
ФРАНЦИЯДА БАРИБИР БАЙРАМ...

Шу ҳафтанинг сешанба куни Интертото турнири финал баҳсининг такрорий учрашувлари ўтказилди. УЕФА кубогида қатнашиш ҳуқуқини берадиган финал баҳсларида ғалати натижаларга гувоҳ бўлишингиз мумкин. Ҳар бир учрашувда Франциядан бир жамоа иштирок этаётгани боис, французлар кўп умидларини асосан «Метц» клубига тўкиб қўйгандилар. Бироқ, метцликлар дастлабки учрашувда Англиядан олиб келган ғалабани ўз уйларида қўйиб юбордилар ва «Вест Хэм»га УЕФА кубоги баҳсларида қатнашиш ҳуқуқини беришди. Аммо икки ҳафта бурун ўз уйида дуранг натижага эришган «Монпелье» ватандошларининг хатосини тўғрилади. Икки ўйиндаги бир хил ҳисоб пенальтиларга олиб борди ва ушбу лотореяда Германиянинг «Гамбург» жамоаси мағлубиятга учради. «Ренн» — «Ювентус» учрашувидан эса ҳеч бир француз умид қилмаган бўлса, ажаб эмас. Шу боис ҳам, италияликларнинг меҳмондаги дуранги адолатли натижа эканлиги ойдин бўлди. Интертото босқичидан эсон-омон чиқиб олган Англия, Франция ҳамда Италиянинг кучли клублари кейинги ҳафтадан бошлаб, УЕФА кубогида иштирок этадилар

«МЕТЦ» 1—3 «ВЕСТ ХЭМ»
Франция Англия
(Биринчи ўйин — 1—0)
«ГАМБУРГ» 1—1 «МОНПЕЛЬЕ»
Германия Франция
(1—1)
пенальтилар бўйича 0—3
«РЕНН» 2—2 «ЮВЕНТУС»
Франция Италия (0—2).

Хайрулло ҲАМИДОВ.

Мунажжимлар башорати

(30 августдан 5 сентябргача)

● **ҚЎЙ** — Истиқбол учун мустаҳкам пойдевор яратиш истагингиз бўлса, ушбу кунлардан фойдаланиб қолинг.
Душанба ва чоршанба кунлари шахсий транспортингиз бошқарувида алоҳида диққат-эътиборли бўлинг, шунингдек, харид қилишда, яқинлар билан муносабатда зийраклик талаб қилинади.

● **БУЗОҚ** — Ушбу кунларда кутилмаган ва ғайриоддий вазиятлар юзага келиб, режалаштирган ишларингизни амалга оширасиз. Дам олиш кунлари йирик харидлардан ўзингизни тийинг. Яқинларингиз, севиклиларингиз, фарзандларингиз билан мулоқотда мураккаблашишлар кутилмоқда.

● **ЭГИЗАКЛАР** — Тадбиркорлик масалалари, ижод ва ҳамкорлик шанба кунигача ҳеч қандай муаммоларсиз ҳал қилинади ва яхшигина даромад келтиради. Фақат дам олиш кунлари дўстларингиз, яқинларингиз ва фарзандларингиз билан жиддий келишмовчиликларни пул масалалари келтириб чиқариши эҳтимоли бор.

● **ҚИСҚИЧБАҚА** — Жума кунигача тадбиркорлик ишлари, шахсий муаммолар асабийликсиз ечимини топади. Дам олиш кунлари соғлиғингизга алоҳида эътибор беринг. Ушбу кунларда учрашув ва бошқа ишларни кейинга қолдириб турганингиз маъқул.

● **АРСЛОН** — Агарда ушбу ҳафтани керакли мулоқотлар ёки фойдали ахборот тўплашга сарфласангиз, яқин кунларда режа қилиб қўйган ишларингизни муваффақиятли амалга оширишга яхшигина негиз ясаган бўласиз.

● **ПАРИЗОД** — Сезиларли даражада иззатталаблигингиз яхши қабул қилиниши мумкин. Ижодингизда янгиликлар кутилмоқда. Ушбу кунларда кутилмаган моддий харажатлардан узоқроқ бўлинг. Баъзиларнинг шахсий ҳаётида ижобий ўзгаришлар рўй беради.

● **ТАРОЗУ** — Ҳафта сизнинг собиқ тадбиркор мижозларингиз томонидан тарқатилган ғайриоддий миш-миш ва ғийбатларга қарамасдан бароридан келади. Дам олиш кунларини ҳордиқ чиқаришга бағишланг.

● **ЧАЁН** — Ушбу кунларда диққатингизни фарзандлар, ота-онангиз ва оила масалаларига қаратинг. Ҳаётингиздаги ўзгаришлар иш ёки ҳамкасбларингиз билан боғлиқ бўлади.

● **ЎҚОТАР** — Ушбу кунларда сизни деярли уйда кўриш амри маҳол бўлиб қолади. Барча вақтингиздаги иш, фақат ўзингизга маълум режалар банд этади. Душанба, жума ва шанба кунлари турли ваъдаларни берманг, айниқса бу моддий томондан панд бериб қўйиши мумкин.

● **ТОҒ ЭЧКИСИ** — Моддий-молиявий масалалар юзасидан фақатгина алоқалар ўрнатиш, мулоқотлар билан чегараланинг. Шуни унутмангки, шошмашошарлик хуфёна ғанимларингизга қўл келади.

● **ҚОВҒА** — Ҳафтанинг дастлабки икки кунида ишбилармон ҳамкорлар, ҳамкасблар ёки иш жойингизда ноқулайликлар юзага келиши мумкин. Ушбу кунларда мижозларингиз томонидан олинган молия билан боғлиқ ахборотларга ишонманг. Шанба ва якшанба кунларига бориб ҳорғинлигингиз ортади, шунинг учун тинчгина дам олишга ҳаракат қилинг.

● **БАЛИҚ** — Ҳафтанинг дастлабки тўрт куни дўстларингиз, таниш-билишларингиз орзу-режаларини амалга ошишига ёрдам беринг. Дам олиш кунлари ҳордиқ чиқариш, ақлий меҳнат учун жуда қулай бўлиши кутилмоқда.

АДОЛАТ

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

ҲОМИЙ: Ўзбекистон Республикаси «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик жамияти.

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Улуғбек ДОНИЁРОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Акмал ҚОСИМОВ, Тўхтамурод ЖЎРАЕВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Акбархўжа РАҲИМОВ, Каримжон РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Равшан ХАЙДАРОВ, Мурод КАЛОНХОНОВ.

Мулоқот учун телефонлар:
Қабулхона — 133-41-89.
Котибият — 136-55-64.
Эълонлар бўлими: 136-55-96.

Навбатчи — Зафар ОМОНТУРСУНОВ.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140.
Буюртма Г— 0659, ҳажми—2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компютерида терилди.

● Мақолада келтирилган факт ва рақамлар учун фақат муаллифлар жавоб берадилар.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Босишга топширилди 21.30.

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси-32.